

SANOMAT Seurakunta

3/2024 www.salonseurakunta.fi 31.8.2024

Luontoa kuvin ja runoin s. 8-9

Pianistista
urkuriksi s. 4

Koululaisten
leirielämää s. 10

Majataloiltojen
isäntä s. 16

Syksyä kohti

Kovinpa on nopeasti kesä kulu-
nut. Onneksi kuitenkin lämpi-
mät ilmat tuntuvat jatkuvan.
Vaikka mielessä on aina hai-
keutta kesän kääntyessä syksyksi, voi-
daan kuitenkin toivoa syksyn kaikes-
sa värikylläisyydessään olevan hyvinkin
kaunis vuodenaika.

Kesä on ollut seurakunnassa entiseen ta-
paan kiireistä aikaa konsertteineen ja lei-
reineen. Salossa kaikenikäisten leirit ovat
suosittuja, eivät ainoastaan rippileirit, vaan
myös varhaisnuorten leirit ja musiikkilei-
rit. Nämä ovat mainio tapa koota koulu-
ikäisiä yhteen. Kesällä on lehdistä kirjoit-
tettu paljon rippileireistä. Vaikka joilta-
kin osin kirjoittelu on ollut ehkä liioitellun
markkinahenkistä, ovat kirjoitukset kuiten-
kin syystäkin muistuttaneet, miten herkülä
alueella kuljetaan, kun lasten ja nuorten
kanssa toimitaan leiriolosuhteissa.

Rippikoulutyöstä vastaava pappimme Las-
se Lindberg lähetti leirien pitäjille loppuke-
sästä tärkeän viestin ”503 kertaa kiitos”.
Hän saattoi tyytyväisenä kertoa, että lei-
rit olivat onnistuneita ja rippikoululaisia-
kin vielä yli viidensadan. Näissä lukemis-
sa, ja hieman suuremmisakin, kuljetaan
vielä muutama vuosi. Sitten alkaa viiveel-
lä näkyä ikäluokkien pieneneminen synty-
vyyden edelleen laskiessa. Erityisenä ilon
aiheena on kuitenkin, että meillä Salon
seurakunnassa rippikoululaisten prosen-
tuaalinen osuus ikäluokista on suurempi
kuin kirkkoon kuulumisprosentti.

Kesällä saimme joukolla vieraila Vaasassa
herättäjäjuhlilla. Työntekijät ja muutamat
luottamushenkilöt sekä Salon kaupungin
edustajat toimivat monissa vapaaehtois-
tehtävissä ja tekivät huomioita ja muistiin-
panoja järjestelyistä. Näin ollaan hyvässä
vauhdissa valmistelemassa Salon omia he-

rättäjäjuhlia ensi kesäksi. Työsarkaa siinä
riittää, joten kaikkia kutsutaan mukaan lu-
kuisiin vapaaehtoistehtäviin. Huomioittehan
myös talven mittaan juhlia ennakoivat seu-
rat ja erityismessut, joissa veisataan Siionin
virsiä. Reipasta menoa on myös luvassa hy-
vin alkaneessa tuomasmessujen sarjassa.

Syksy on monille merkittävää aktiivisuu-
den aikaa. Monet harrastukset alkavat
kesätauon jälkeen. Kansalaisopistot tie-
dottavat kursseistaan, kuorot aloittavat
harjoittelukautensa, ja niin myös seura-
kunta tarjoaa monenkirjavia mahdolli-
suuksia osallistumiseen. Tässä lehdessä
niistäkin kerrotaan.

Maailmalla eletään myllerryksen keskellä. Uk-
rainan sota jatkuu jo pitkällä kolmatta vuot-
ta ilman merkkejä rauhasta. Ilmastonmuutos
jatkuu. Yhdysvalloissa, ja miksei Euroopassa-
kin, jännitetään presidentinvaalia, joka sai yl-

lättävän käänteen istuvan presidentin vetäy-
dyttyä kilpailusta. Oletettavaa on, että suuria
muutoksia ei tule tapahtumaan, kävi vaalissa
kuinka tahansa. Mielenkiintoista seurattavaa
joka tapauksessa.

Toivotan teille kaikille kaunista, värikäs-
tää syksyä ja voimia uusiin syksyn ja talven
haasteisiin.

Timo Hukka
kirkkoherra

Mitä näet liekeissä?

TIMO VIITANEN

Tuli esiintyy Raamatussa useammassa
roolissa. Se on tuhoava voima: kun se syt-
tyy, se ei äkkiä sammu. Joka tätä epäilee,
muistelukoon menneiden kesien maastopa-
loja. Toisaalta tuli on myös elementti, jos-
sa Jumala kohdataan. Mooses kohtaa ju-
maluuden palavan pensaan muodossa.
Sitä pensasta ei tuli kuluta. Uudessa tes-
tamentissa apostolit saavat helluntaipäi-
vänä nähdä ja kokea Pyhän Hengen las-
keutuvan kristittyjen ylle ”tulisina kielinä”.
Tuli osoittaa ilmiön autenttisuuden ja ju-
malallisen alkuperän.

Tuli on kuitenkin myös jotain paljon pe-
lottavampaa. Ilmestyskirja puhuu ”sam-
mumattomasta tulesta”, joka on varat-
tu Saatanan osaksi. Saman Ilmestyskirjan
mukaan tarjolla on myös mahdollisuus
päästä sinne tämän seuraksi, jos niin ha-
luaa.

Mitä tästä kaikesta tulisi ajatella? En-
sinnäkin: kaikista asioista taivaan ja hel-
vetin välillä en ole ollenkaan varma. En

esimerkiksi ymmärrä, miten yhtään mi-
kään tietoinen olento voisi loputtomiin
sanoa ”ei” Jumalan rakkaudelle. Se tun-
tuisi tarkoittavan, että maailmassa on
jokin vielä vahvempi voima. Ja se taas
vaikuttaisi teologisesti kyseenalaiselta.
Toisaalta en ole ollenkaan varma, etten
itse saattaisi olla juuri se olento. Oman
jääräpäisyyteni tuntien en pitäisi sitä ko-
vinkaan merkillisenä. On vaikea uskoa,
että olisin ainoa.

On täysin mahdollista, että tuli on yksi
ja ero on ”vain” meissä. Se, tunnetko tu-
len liekeissä Jumalan palavan rakkauden
sinua kohtaan vai koetko tulesta vain hel-
vetin lieskoja, riippuu siitä, miten itse olet
valmis ottamaan vastaan saamaasi rak-
kauden. Aina se ei ole helppoa. Jos haluat
pysytellä kaiken rakkauden ulkopuolella,
voi tietysti olla, että ratkaisusi kunnioi-
tetaan. Voi myös olla, että se rakkaus on
jotain muuta kuin mitä sinun on annettu
ymmärtää. Voi olla, että odottamassa on
iloinen yllätys.

Ei sitä koskaan tiedä.

SANNA-MARI HONKANIEMI

Lumottu Valo Kurpitsaviikoilla

Lumottu Valo herättää Halikon kirkon keskiaikaiset seinät eloon videoprojektorien, valojen ja musiikin avulla. Kymmeniätuhansia kävijöitä viime vuonna kerännyt Valoisa Luutarha saa jatkoa tästä uudesta modernimpaan muotokieleen pohjautuvasta taideteoksesta, jossa käytetään hyödyksi kirkon arkkitehtuuria. Työryhmään kuuluvat videotaiteilija **Max Lapinsuo-Sylwén** sekä esitys- ja teatteritekniikan ammattilaiset **Markus Kuisma** ja **Tatu Launiainen**.

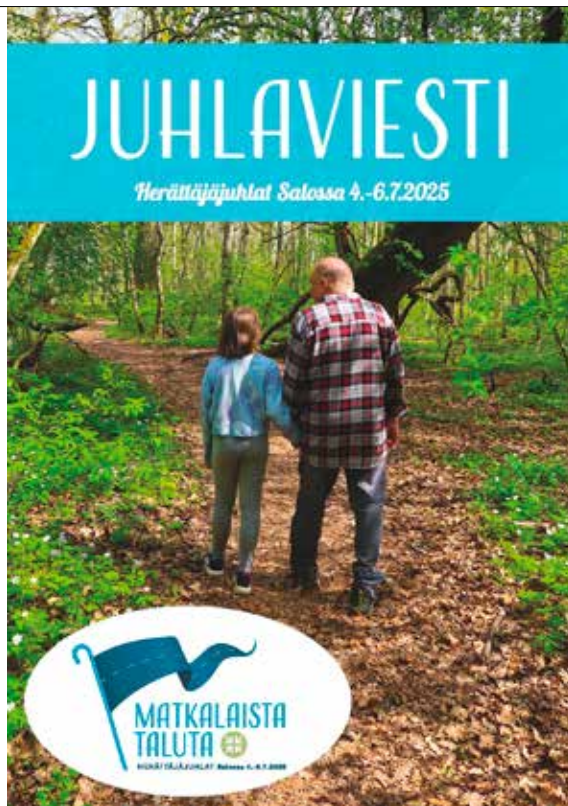
Esitykset ovat Halikon kirkolla 12.–16.10. klo 19–23. Videoesitys kattaa koko pääoven puoleisen seinän, mutta kirkko kannattaa kiertää kokonaan ja poiketa samalla myös sisälle. Kirkkosalissa on tunnelmalliset valot, kaunista musiikkia ja pientä puuhaa perheen nuorimmille.

Halikon kirkossa on avoimet ovet 12.–16.10. klo 16–23 sekä 17.–20.10. klo 16–20. Kirkossa voi seikkailla omaan tahtiin, rauhoittua Elämän valo -rastipolun rastien äärellä tai etsiä oman lempipaikkansa ja levähtää. Tervetuloa piipahtamaan kurpitsojen katselun lomassa!

Perheiden pyhä su 13.10. sisältää taitelua ja muuta mukavaa puuhaa sadonkorjuun ja kurpitsaviikkojen tunnelmissa Halikon srk-talossa klo 15 alkaen. Keittoruokailu klo 17, kaikenikäisten Kekrikerimessu Halikon kirkossa klo 18. Iloitaan syksystä, kiitetään sadosta ja rukoillaan turvaa ja suojelusta pimeneviin päiviin ja öihin! Kirkon jälkeen klo 19 valoshow kirkonmäellä. Ilmoittautumiset lounasta varten viim. 9.10. seurakunnan nettisivujen kautta.

Salon herättäjäjuhlien Juhlaviesti

Oletko jo tutustunut ensi vuoden herättäjäjuhliin Saloon kutsuvaan Juhlaviesti-lehteen? Lehdessä kerrotaan mm. herättäjäjuhlalista ja Herättäjä-Yhdistyksestä, Siionin virsistä, esitellään Salon kaupunkia ja Salon seurakunnan kirkkoja sekä kerrotaan juhlatunnuksen "Matkalaista taluta" taustaa. Juhlaviestin pääsee lukemaan seurakunnan nettisivuilta www.salonseurakunta.fi/ salonherattajajuhlat ja QR-koodin kautta. Lehteä on myös jaossa mm. Salon srk-talolla. Herättäjäjuhlat ovat Salossa 4.–6.7.2025.

MARJA ROIKO

Salon Marttojen kässäkerholaiset lahjoittivat Salon seurakunnalle junasukkia, joita jaetaan kasteperheisiin. Kiitos Salon Marttoille ja kaikille muillekin pikkusukkia lahjoittaneille!

KIRKON ULKOMAANAVUN KATASTROFINÄYTTELY

20.9.–13.10. Salon kirkossa. Näyttelyyn voi tutustua kirkossa olevien tapahtumien ja jumalanpalvelusten yhteydessä. Kuvat, tarinat ja aidot avustustarvikkeet kertovat siitä, miten Kirkon Ulkomaanapu toimii katastrofin sattuessa. Näyttelyn yhteydessä voi myös tutustua ja ostaa (tilisiirto, verkkopankki) Kirkon Ulkomaanavun Toisenlaisia Lahjoja.

Toisenlainen Lahja on aineeton lahja, joka auttaa hädän tai köyhyyden keskellä elävää lähimmäistä. Lahjavalikoima on laaja. Suosittuja lahjoja ovat esim. puuntaimet, vuohi, 6 kanaa, koulupuku, huopa, hätäruokapaketti ja puhdas vesi. Lahjoituksesta saat postikortin, jossa kerrotaan, miten lahja auttaa kehitysmaiden perheitä. Lahjoitukset käytetään toimeentulon ja koulutuksen edistämiseen, katastrofiapuun ja Naisten Pankin toimintaan useissa maissa Aasiassa, Afrikassa ja Lähi-idässä. Toisenlaisella Lahjalla voi onnitella isää, syntymäpäiväsankaria, hääparia, ammattiin valmistuvaa... Aineeton lahja ilahduttaa monia myös jouluna.

SEURAKUNTA SYYSMARKKINOILLA

Seurakunta osallistuu syysmarkkinoille 26.–28.9. ja tukee markkinatuotolla lähetystyötä. Soppateltta on torin puistonpuoleisella laidalla, ja soppaa voi syödä myös Salon srk-talossa, josta sitä myydään kotiinkin vietäväksi (miehellään oma astia mukaan!). Jos aiot ostaa yli 3 litraa, asiasta kannattaa ilmoittaa etukäteen p. 044 774 5214/Henna. Sopan lisäksi voi herkutella pannukakulla omenahillon kera sekä omenapiirakalla. Srk-talossa on tarjolla myös kasvishernekeittoa. Myyntiajat to ja pe klo 10–17 ja la klo 10–13. Nuoret paistavat lettuja toriteltassa la klo 10–13 keräten varoja nuorisokuoro Diskantin ulkomaanmatkaa varten.

Talkoolaisia tarvitaan tehtäviin torille, seurakuntataloon ja tavaran kuljettamiseen käsikärryillä niiden välillä. Palkaksi saa soppaa ja kahvit. Yhteen tai useampaan parin tunnin vuoroon voi ilmoittautua seurakunnan nettisivuilla (tapahtumat/ilmoittaudu), tai lähetys sihteeri Henna Seppälälle puh. 044 774 5214, henna.seppala@evl.fi.

RIPPIKOULUT 2025

Ilmoittautuminen ensi vuoden rippikouluun päättyy 1.9. Ryhmäjohtajat ilmoitetaan sähköpostilla viimeistään 23.9. Jos aiot käydä rippikoulun ensi vuonna ja ilmoittautuminen on jo päättynyt, ota pikaisesti yhteyttä ripariappi Mariaan p. 044 735 8626, maria.rainio-alaranta@evl.fi.

PROJEKTIKUORO VIRREN VIEMÄT

Avoin, kokeneita kuorolaulajia kokoa-va projekti, jonka tarkoituksena on tutustuttaa laulajia Siionin virsiin, tehdä veisuuperinnettä tutuksi seurakunnissa ja samalla valmistaa virsiin pohjautuvia sovituksia sisältävä konsertti valtakunnalliseen Talviveisuut-tapah- tumaan maaliskuussa Linnasmäen opistolla Turussa. Uusista sovituksista vastaa Timo Lehtovaara. Projekti on myös tapa valmistautua kesän 2025 herättäjäjuhliin Salossa, ja laulajat ovat tervetulleita mukaan esiveisuutehtäviin juhlilla.

Ensimmäinen tapaaminen su 6.10. klo 13–16 Muurlan srk-kodissa. Harjoitukset noin kerran kuukaudessa sunnuntaisin, muut harjoitusajat ja -paikat sovitaan 6.10. jälkeen. Osallistuminen edellyttää kykyä itsenäiseen harjoitteluun.

Johtajana Terhi Lehtovaara, p. 040 3548 419, terhi.lehtovaara@evl.fi, jolle ilmoittautumiset syyskuun aikana.

LAULETAAN YHDESSÄ

Kivet Kiikalassa ja
Sulat Suomenselällä

Kaikille avoimet yhteislauluryhmät Suomenselän srk-keskuksessa parittomilla viikoilla ke klo 14 ja Kiikalan srk-talossa ke 4.9., 2.10. ja 13.11. klo 13. Kanttori Maria Sirén laulattaa ääniharjoituksia sekä ajankohtaisia lauluja ja virsiä.

Laulunarvoiset

Ryhmä kuntouttavasta ja hoitavasta musiikkitoiminnasta kiinnostuneille. Laulunarvoiset voivat halutessaan osallistua hoivamusiikkituokioiden toteuttamiseen hoivakodeissa yhdessä hoivamuusikko Terhi Lehtovaaran kanssa. Syksyn ensimmäinen kokoon-tuminen ma 9.9. klo 10 Salonsrk-talossa. Lisätietoa netissä www.salon-seurakunta.fi/musiikki/hoivamusiikki.

Laulutarinoita

Riitta Heleniuksen tarinallinen yhteislaulutuokio ja kahvihetki su 22.9. klo 12 Kuusjoen kirkossa.

Laulutupa

Kolmevarttinen yhteislaulua kanttori Aija Haapalaisen johdolla keskiviikkoisin parittomilla viikoilla (11.9. alkaen) klo 13 Marttilan srk-talossa.

Kansanlauluiltpäivä

Ti 12.11. klo 13 Halikon seurakuntatalossa.

TERHI LEHTOVAARA

Kuvassa laulunarvoista Vappu Kemp-pinen Kukonkallion jouluvierailulla.

Tervetuloa, uusi kanttori!

RIITTA KOIVISTO

Elina Hyvönen aloitti työt Salons seurakunnassa toukokuun alussa. Uutena työntekijänä ja ilman kesälomaa hän on saanut reissata seurakuntaa laajasti.

- Kesä on hurautanut nopeasti!

Elina tuli tänne Kouvolasta, mutta töitä on ollut ympäri Suomea Helsingistä Ouluun, pitkään myös Kiuruvedellä, syntymäpaikkakunta Pielaveden vieressä.

Varsinais-Suomi on uusi tuttavuus.

- Tosi nätin näköistä seutua. On merta, järviä ja jokia, luonnossa liikkumisesta pitävä Elina on jo pannut merkkeille.

- Täältä löytyy runsaasti mielenkiintoisia matkailukohteita eikä Pielavedellekään ole liian pitkä matka.

Muuten, jos yhdistelmä Pielavesi ja kanttori kuulostaa tutulta, olisiko selitys siinä, että Salossa on toinenkin syntyään pielaveteläinen kanttori? Nimittäin Elinan isosisko Hanna-Leena Suominen, joka hänkin työskenteli ensin Muurla-Kisko-alueella niin kuin Elina nyt.

- Ei olisi ikinä voinut aavistaa silloin, kun noin kymmenen vuotta sitten aloitin opiskelut!

Pianistista urkuriksi

Kouluaikaa Savossa täyttivät musiikkiharastukset. Kirjastosta lainattu Mozartin Requiem tuli tuiki tutuksi. Soittamista piano oli se oma juttu, ensin ihan ilman ajatuksia ammattimuusikkoudesta. Pianonsoiton opettajaksi Elina kuitenkin ensiksi valmistui.

Urut tulivat mukaan vasta kirkkomusiikkiopintojen myötä, ja niistä tuli hänen diplomitutkintonsa soitin. Helsingin mahtavat Kallion kirkon urut olivat täydelliset Elinan rakastamalle ranskalaisromanttiselle musiikille, johon tutkinto keskittyi.

- Soitin koko Widorin viidennen sinfonian, jonka lopussa on se häämarsi-Toccata.

Salons suurimmat urut ovat Halikossa ja Uskelassa, ja niitä saa tietysti käydä soittamassa. Muissa kirkoissa urut ovat paljon pienempiä, mutta ne toimivat Elinasta mainiosti päätehtävässään virsien säestyksessä ja saa niistä sävyjä muihinkin soittoihin.

- On tärkeää, että jokainen soitin on sopivan kokoinen juuri omaan kirkkoonsa.

Monipuolisesti ja seurakuntalaisia kuunnellen

Salo ei ole minkään herätysliikkeen valta- aluetta. Elina onkin onneksi inspiroitunut kaikkien liikkeiden laulukirjojen selaamisesta. Yksi viime aikojen löytö oli Siionin kantelen vaihtoehtoinen duurimelodia lauluun "Oi, katsohan lintua oksalla puun". Se on Elinasta kaunis, soljuva ja iloinen.

Laulukirjojen kokoelma omassa hyllyssä karttuu.

Yhteislaulutilaisuuksissa on tykätty muun muassa Toivon veisukirjasta, jossa on hengellisten laulujen lisäksi kansanlauluja, huumoria ja iskelmääkin:

Kesämaanantaisin Elina Hyvönen oli usein laulattamassa Salons kirkon pihamaan lauluiloissa. Kuvanottopäivänä oltaisiin varmasti sisällä.

"Luotsaan laivaa päällä rauhattoman veen, päivän uuden jälleen kohtaan myrskyineen... Myrskyn jälkeen on poutasää..."

Laulussa on mukana hengellinen ulottuvuus: *"Ei voi yksikään päättää päivästä, ne määrätään."*

Tilaisuuksien laulut päättää joskus kanttori, joskus seurakuntalaiset saavat toivoa: - Siinä näkee, mitä he osaavat ja mistä pitävät.

Elinan omalla musiikkimaulla ei ole rajoja: - Tykkään tosi monesta musiikkityylisestä. Rockista, popista, jatsista, rapistakin ja elektronisesta musiikista. Klassisesta lauluohjelmistosta tietysti myös.

- Parasta työssä on monipuolisuus. Ihmisten erilaiset juhlat ja kuoro, joka on

hyvin tärkeä muun muassa eläkeläisille. Jumalanpalvelukset ovat pääosin omalla alueella, ja niin pitää ollakin, mutta käyminen eri alueilla on mukavaa vaihtelua.

Hyvä, Salons seurakunta!

Kauempaa näkee paremmin?

Lauluiloissa Elina on huomannut, että täällä pienessäkin porukassa uskalletaan laulaa rohkeasti eikä varota oman äänen kuulumista. Ihan sama, vaikka olisi jokin vähän outokin laulu menossa.

Näin ei siis ilmeisesti olekaan kaikkialla?!

- Ja on hienoa, että seurakunnassa tehdään musiikkia värikkäästi ja isolla skaalalla.

Ihmeellinen ilta

Pyhä Pyrkimys -gospelsisters eli Elli ja Anni Varonen su 6.10. klo 15 Perttelin srk-talossa (Pyhä Perttelissä) ja ke 23.10. klo 18 Muurlan srk-kodissa.

Tarjolla on gospelia sekä muuta mukavaa musisointia pianosooloina, nelikätisesti pianoimprovisaatiota ja laulua tietysti. Kajahtaapa ilmoille aidon senegalilaisen rummunkin rytmit. Jokunen melodia kuullaan myös akustisin selloin esitettynä.

Duonimenä Pyhä Pyrkimys -gospelsisters on uunituore, mutta duon jäsenet Elli ja Anni lienevät jo aika monille tuttuja. Siskoksilla on vahva klassinen musiikki-tausta ja monien vuosien kokemus julkisista esiintymisistä eri puolilla Suomea ja Ruotsissakin Perhekvartetti Varosen riveissä. Viime vuosina kuitenkin Ellillä viulu on

vaihtunut pianoon ja lauluun ja Annilla oboe niin ikään pianoon ja lauluun. – Kun soitan pianoa, olen lähempänä Jumalaa, Elli Varonen kertoo.

Siskoksille seurakuntayhteys on kuulunut tiiviisti kuvioihin jo ihan lapsesta lähtien. Siksi gospelmusiikin merkityksellisyys ei ole yllätys. Molemmat tytöt säveltävät myös ahkerasti. Suurella todennäköisyydellä kuullaan myös Jaakko Löytyn teoksia. Jo nyt siskokset ovat saaneet jalkaa gospelmusiikin oven rakoon varsin mojavasti. Elli sai pianistina levyttää Tampereella yhden kappaleen tulevalle Jaakko Löytyn 70-vuotisjuhlalevyllä. Ja syksyllä puolestaan alkaa Tampereella Sami Aspin studio-olla Ellin sävellyksistä koostuvan levyn tallioiminen. Tuolla levyllä puolestaan Jaakko Löytty laulaa yhden kappaleen. Myös gos-

Elli ja Anni Varonen esiintyvät lokakuussa Muurlassa ja Perttelissä.

pelsistersien lauluduettoja kuullaan levyllä sekä muutamalla raidalla myös selloduon säveliä.

Tervetuloa kuoroon!

Kuorossa laulaminen on kehittävä ja virkistävä harrastus kaikenikäisille. Syyskauden toiminta on alkamassa, mukaan eh-tii vielä!

LAPSILLE

Lapsikuorot esiintyvät perhekirkoissa, konserteissa ja muissa tilaisuuksissa. Perinteeksi muodostunut kaikkien lapsikuorojen yhteinen laululeiri pidetään keväällä Naarilassa ja konsertti sen päätteeksi. Lisäksi järjestetään retkiä. Kuoroon ei ole pääsykoetta. Kuorossa oppii paremmaksi laulajaksi, sävelkorva kehittyä, ja nuotinlukutaitokin karttuu! Lisäksi kuorosta saa samanhenkisiä kavereita, uusista hienoista kokemuksista puhumattakaan!

Allegro

- Ke klo 17–17.45 (esikoululaisista 3.-luokkalaisiin) ja klo 18–19 (4.–6.-luokkalaisille) Salon srk-talossa.
- Johtajana Hanna-Leena Suominen, p. 044 774 5270, hanna-leena.suominen@evl.fi.

Crescendo

- Alakoululaisille ja esikoululaisille ke klo 14–15 Kiskossa Toijan koulussa.
- Johtajana Hanna-Leena Suominen, p. 044 774 5270, hanna-leena.suominen@evl.fi.

Laurin lapset

- Alakoululaisille ke klo 15–16 Perniön srk-talossa.
- Johtajana Lauriina Hurtig, p. 040 187 0417, lauriina.hurtig@evl.fi.

NUORILLE JA NUORILLE AIKUISILLE

Diskantti

- Ke klo 18–19.30 Salon srk-talon musatilassa.
- Sekakuoro, jonka laulajat ovat noin 13–25-vuotiaita.
- Kuoro toteuttaa vuosittain isoja musiikillisia draamaproduktioita, laulaa messuissa ja pitää konsertteja. Säestyksistä vastaa yleensä bändi. Ohjelmistossa on gospelmusiikkia Suomesta ja maailmalta, uutta ja vanhaa,

kevyttä ja vähemmän kevyttä, säestettynä ja ilman.

- Diskantti käy parin vuoden välein esiintymismatkalla jossain päin Eurooppaa, seuraava matka on luvassa syyslomalla 2025.
- Johtajana Minttu Mäkinen, p. 040 351 6952, minttu.makinen@evl.fi.

AIKUISILLE

Aikuisten kuoroista suurin osa on seka-kuoroja, jotka palvelevat jumalanpalveluksissa ja muissa seurakunnan tilaisuuksissa. Välillä kuorot esiintyvät myös yhdessä. Ohjelmistossa on perinteistä kirkkomusiikkia ja uudempaa gospelia, mutta välillä poiketaan myös maallisemmille poluille. Pääsyvaatimuksena kuoroon on innokas asenne kuorolauluun ja mielellään myös jonkin verran laulutaitoa. Kuoroissa käytetään aikaa oikean laulutekniikan oppimiseen. Uudet laulajat ovat tervetulleita mukaan!

Andante

- Ti klo 18 Halikon srk-talossa.
- Sekakuoro 15 vuotta täyttäneille. Lastenhoito järjestetty alasalissa. Ilmoitathan lastenhoidon tarpeesta kuoron johtajalle.
- Johtajana Jukka Saarinen, p. 044 774 5346, jukka.saarinen@evl.fi.

Kosken eläkekuoro

- Ma klo 14 Kosken srk-talossa.
- Matalan kynnyksen ryhmä, jossa lauletaan enimmäkseen yksiaanisesti. Ryhmä laulaa toisinaan seurakunnan tilaisuuksissa.
- Vetäjänä muusikko Aimo Peuralahti, p. 040 575 7994.

Kosken kirkkokuoro

- To klo 15 Kosken srk-talossa.
- Johtajana Aija Haapalainen, p. 044 744 3215, aija.haapalainen@evl.fi.

Kuusjoen kirkkokuoro

- Ke klo 17 Kuusjoen srk-talossa.
- Johtajana Kirsi Laakkonen, p. 0400 884 699, kirsi.laakkonen@evl.fi.

Muurlan kirkkokuoro

- To klo 17 Muurlan srk-kodissa.
- Johtajana Elina Hyvönen, p. 040 480 9053, elina.hyvonen@evl.fi.

Perniön Laulukuoro

- Harjoitukset syyskuun puolivälistä alkaen kerran viikossa, aika ja paikka tarkentuvat myöhemmin.
- Johtajana Lauriina Hurtig, p. 040 187 0417, lauriina.hurtig@evl.fi.

Perttelin kirkkokuoro

- To klo 18 Perttelin srk-talossa.
- Johtajana Kirsi Laakkonen, p. 0400 884 699, kirsi.laakkonen@evl.fi.

Perttelin iltapäiväkuoro

- Ke klo 14 Perttelin srk-talossa.
- Johtajana Kirsi Laakkonen, p. 0400 884 699, kirsi.laakkonen@evl.fi.

Salo-Uskelan GospelSalo

- To klo 19 Salon srk-talossa.
- Kuoro aikuisille, jotka pitävät monenlaisesta kevyestä hengellisestä musiikista bändin kera ja ilman, suomeksi ja englanniksi.
- Sovi kuoronjohtajan kanssa etukäteen koelaulusta: Kaisa Suutela-Kuisma, p. 044 774 5291, kaisa.suutela-kuisma@evl.fi.

Suomusjärven kirkkokuoro

- To klo 18 Suomusjärven srk-keskuksessa.
- Johtajana Maria Sirén, p. 044 774 5300, maria.siren@evl.fi

Veteraanilaulajat

- Syyskausi alkaa pe 6.9. Naarilassa klo 10–15.
- Harjoitukset alkavat pe 20.9. klo 16 Salon srk-talossa.
- Johtajana Sanna Räisänen, p. 041 437 2618.

Kamarikuoro Vox Saloensis

- Projekteittain toimiva kamarikuoro isojen kirkkomusiikkiteosten esittämiseen. Laulajilta edellytetään hyvää nuotinlukutaitoa ja kykyä harjoitella stemmoja itsenäisesti.
- Seuraava produktio Mozartin Requiem su 17.11. Uskelan kirkossa.
- Tiedustelut: Kaisa Suutela-Kuisma, p. 044 774 5291, kaisa.suutela-kuisma@evl.fi.

KONSERTTEJA JA MUSIIKKITILAISUUKSIA

Mustasukkaisuuden yöt

Su 8.9. klo 18 Halikon kirkossa. Salo Chamber -kamariorkesterin konsertissa esiintyvät Jussi Vanttinen, baritoni, Saara Rauvala, sopraano, Marjatta Ilomäki, viulu, Anna-Maaria Varonen, sello, ja Tiina Karakorpi, piano. Ohjelmassa mm. Jean Sibeliuksen Mustasukkaisuuden yöt -melodraama. Vapaa pääsy, käsiohjelma 20 €

Pimeän peitto

La 14.9. klo 20 Perniön kirkossa. Pimeän peitto -tapahtuman päätöskonsertissa Terhi Lehtovaara, Aki Toivoniemi ja Janne Kuusinen laulavat ja laulattavat lauluja elämän risteyksistä ja kotimatkan varrelta.

Salo Jazz -konsertti

La 28.9. klo 17 Salon srk-talossa. Esiintymässä afroamerikkalainen jazzlaulaja Sharón Clark ja ruotsalainen pianisti Mattias Nilsson. Liput ennakkoon Musine ja lippu.fi/salozazz 20 € / 18 € (ovelta + 5 €).

Salo Chamber

-kamarimusiikkikonsertti

La 5.10. klo 19 Salon srk-talossa. Konsertissa kuullaan kaarinalaisen säveltäjän Pauliina Iso-mäen kantaesitys 'Silverskär' trumpetti- ja viulusolistille sekä jousiorkesterille, Amy Beachin pianokvintetto sekä Camille Saint-Saënsin septetto. Solisteina viulisti Hanne Lund ja trumpettisti Antti Rätty. Liput 20 € ovelta tuntia ennen, alle 18-v. vapaa pääsy, työttömät ja opiskelijat 10 €. Ei väliaikaa, kahvila Manna avoinna ennen konserttia.

Bach ja keskiaika

Ti 8.10. klo 18 Perttelin kirkossa. Sellisti ja laulaja Seeli Toivion keskiaikaishenkinen konsertti pitää sisällään mm. J. S. Bachin sellosarjoja ja vanhoja virsiä. Vapaa pääsy, ohjelma 20 €.

Jäit minuun

Pe 1.11. klo 18.30 Salon kirkossa. Diplomilaulaja ja harmonikka-taiteilija Pekka Laakson ohjelmassa muistojen ja kaipauksien lauluja pyhäinpäivän tunnelmissa. Vapaa pääsy, ohjelma 15 €.

Laulu, jonka valitsin

Su 3.11. klo 15 Salon srk-talossa. Leikkimielinen musiikkilpailu, kilpailemassa kaupunginjohtaja Anna-Kristiina Korhonen, kansanedustajat Saku Nikkanen ja Mikko Lundén sekä hallintopappi Anna Knuutila. Vapaa pääsy, arvailulipuke 10 € Yhteisvastuun hyväksi.

Mozartin Requiem

Su 17.11. klo 18 Uskelan kirkossa. Esittäjinä Salo Chamber -kamariorkesteri ja Vox Saloensis -kuoro solisteineen. Requiemin johtaa Timo Lehtovaara, solisteina sopraano Saara Rauvala, mezzosopraano Hanna-Leena Suominen, tenori Pekka Laakso ja basso Nicholas Söderlund. Vapaa pääsy, ohjelma 20 €. – Haluatko mukaan laulamaan Mozartia? Ota yhteyttä: kaisa.suutela-kuisma@evl.fi.

Seuraavat jumalanpalvelukset

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 10 Järviradiossa taajuudella 102,9 MHz. Radiointi tulee joko Halikon tai Uskelan kirkosta. Salon seurakunnan YouTube-kanavalle tulee katsottavaksi jumalanpalveluksia. Messut Marttilan kirkosta striimataan kanavalla @srkKoskellajaMarttilassa.

Jumalanpalvelustiedot: www.salonseurakunta.fi/tapahtumat.

Angelniemen kirkossa

- 8.9. Messu klo 14. Lasten lähetyskerhon 25-vuotisjuhla.

Halikon kirkossa

- 1.9. ja 20.10. Messu klo 10.
- 15.9. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.
- 18.9. Muistimessu klo 13.
- 29.9. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.
- 6.10. Tuomasmessu klo 18.
- 13.10. Kekriekkerimessu klo 18.

Kiikalan kirkossa

- 1.9. ja 6.10. Iltamessu klo 17.
- 15.9. Messu klo 10.
- 20.10. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.

Kiskon kirkossa

- 1.9. Sanajumalanpalvelus klo 17.
- 15.9. ja 13.10. Messu klo 10.
- 29.9. Perhemessu klo 17.
- 27.10. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.

Kosken kirkossa

- 1.9., 15.9. ja 29.9. Messu klo 10.
- 13.10. Messu klo 10. Vanhusten viikon kirkkopyhä.
- 27.10. Messu klo 10. Sadonkorjuun juhla jumalanpalvelus.

Kuusjoen kirkossa

- 1.9., 15.9., 6.10. ja 20.10. Messu klo 10.

Marttilan kirkossa

- 8.9., 22.9. ja 6.10. Messu klo 10.
- 20.10. Messu klo 10. Sadonkorjuun juhla jumalanpalvelus.

Muurlan kirkossa

- 8.9., 22.9. ja 20.10. Messu klo 10.
- 6.10. Veisuumessu klo 17.

Perniön kirkossa

- 15.9., 6.10. ja 20.10. Messu klo 10.
- 13.10. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.

Perttelin kirkossa

- 8.9. Hartaus klo 10. Kirkonkellokonsertti.
- 29.9. ja 13.10. Messu klo 10.
- 27.10. Iskelmämessu klo 14.

Salon kirkossa

- 1.9. Messu klo 10.
- 8.9. Iltamessu klo 17. Yhteissyntymäpäiväjuhla.
- 15.9., 29.9., 6.10., 13.10., 20.10. ja 27.10. Iltamessu klo 17.
- 22.9. Selkomessu klo 17.

Suomusjärven kirkossa

- 8.9. Iltamessu klo 17.
- 22.9. ja 27.10. Messu klo 10.

Suomusjärven seurakuntakeskuksessa

- 29.9. Messu klo 10. Sadonkorjuun juhla.
- 13.10. Messu klo 10. Lähetystilaisuus.

Särkisalon kirkossa

- 1.9. Messu klo 11. Juhla srk-kodissa, vieraana Bolivian kirkon johtaja Freddy Choque.
- 15.9. ja 13.10. Messu klo 13.
- 29.9. klo 10 Perhekirko. Mikkelin makkarat srk-kodilla.

Uskelan kirkossa

- 8.9., 22.9., 6.10., 13.10. ja 27.10. Messu klo 10.

Vaskion kirkossa

- 22.9. Elomessu klo 10.
- 13.10. Messu klo 13.

Yliskylän kirkossa

- 22.9. Messu klo 11.

Mass in English

- 29.9. and 27.10. Holy Communion in English in Salo Church, Kirkkokatu 7, at 1 p.m. (13:00).

VIERAS BOLIVIASTA

Su 1.9. klo 11 Särkisalon kirkon messussa saarnaa Bolivian kirkon johtaja Freddy Choque. Messun jälkeen seurakuntakodissa ruokailu ja ohjelmaa.

MARTTILAN KIRKON AVOIMET OVET JA ESITELMÄ

Su 8.9. Marttilan kirkko on avoinna messun (klo 10) jälkeen klo 16 asti. Tero Vaanan esitelmä Marttilan kirkon historiasta kuullaan klo 14. Tilaisuudet liittyvät Marttilan perinnerakentamispäivään.

LÄHETYKSEN KUVATERVEISIÄ

Kosken kirkon messussa su 15.9. klo 10 saarnaa Sari-Johanna Kuittilo Lähetysseurasta. Messun jälkeen seurakuntatalossa kirkkokahvit ja Sari-Johannan

kuvaterveiset Suomen Lähetysseuran työstä Israelista ja Palestiinalaisalueelta.

MUISTIMESSU

Su 18.9. klo 13 Halikon kirkossa huomioidaan muistisairaiden ihmisten mahdollisuudet osallistua ja elää jumalanpalveluselämässä mukana. Selkokielineen messu koostuu tutuista virsistä.

SELKOMESSU

Su 22.9. klo 17 Salon kirkossa lauletaan tuttuja virsiä ja käytetään selkomukautettua liturgiaa ja Raamatun tekstiä.

KUOLLEIDEN LASTEN MUISTOPÄIVÄ

Hartaus ma 23.9. Salon kirkossa klo 17.

VEISUUMESSU

Muurlan kirkossa su 6.10. klo 17 messu Siionin virsillä.

KEKRIEKKERIMESSU

Su 13.10. klo 18 Halikon kirkossa kurpitsaviikkojen tunnelmallinen ja iloinen ilta-kirkko kaikenikäisille. Kirkon jälkeen Luottu valo -näytös kirkonmäellä.

ISKELMÄMESSU

Su 27.10. klo 14 Perttelin kirkossa. Messussa mukana Salon Laulu-Sepot Joonas Pyölin johdolla.

PYHÄINPÄIVÄ 2.11.

Pyhäinpäivän kirkkotilaisuuksissa luetaan niiden vainajien nimet, jotka on viime pyhäinpäivän jälkeen haudattu kyseisen seurakunta-alueen hautausmaalle. Jokaiselle

sytytetään myös muistokynttilä. Pyydetäessä voidaan lukea myös sellaisen salolaisen vainajan nimi, jonka arkku tai uurna on viety jonnekin muualle kuin Salon hautausmaalle. Tällaisista toiveista pyydetään ilmoittamaan seurakuntatoimistoon puh. 02 774 5206. Pyhäinpäivän kirkot lähempänä viikkoilmoituksissa ja netissä.

HUUMEISIIN KUOLLEIDEN MUISTOTILAISUUS

Ma 4.11. klo 17 Salon kirkossa syttyvät kynttilät huumeisiin kuolleiden muistoksi.

SALON KIRKOSSA

- Avoimet ovet tiistaisin klo 12–13.30. Vietä hetki arkipäivän retriitissä musiikin hoivassa.
- Arkipäivän hiljainen ehtoollinen paritomilla viikoilla torstaisin klo 11.

Diakoninen kotikäyntityö

UNSPASH

LAURA YLILUOMA,
DIAKONIATYÖNTEKIJÄ

Kotikäyntityö on olennainen osa seurakunnan diakoniatyötä. Tärkeimmät syyt diakoniatyöntekijän kotikäynneille ovat yksinäisyys, sairaus, suru ja kriisit, ihmissuhdeongelmat, päihde- ja mielenterveysongelmat, hengelliset kysymykset sekä taloudelliseen avuntarpeeseen liittyvät asiat. Tavoitteena kotikäyntityössä on ihmisen kokonaisvaltainen kohtaaminen, kuuntelu ja sitä kautta avun tarpeen kartoitus. Tärkeää on rakentaa luottamuksellinen suhde ja luoda kiireetön, kuunteleva sekä hyväksyvä ilmapiiri, jossa voi rauhassa keskustella vaikeistakin asioista. Kohtaamisesta riippuen tavoitteena voi olla myös seurakuntayhteyden ylläpitäminen ja hengellisyyden vaaliminen. Toivon ja ilon välittäminen, tukeminen ja rinnalla olo kuuluvat jokaiseen kotikäyntiin.

Kotikäynnille pyydetessä

Diakoniatyöntekijän kotikäyntiä voi itse pyytää tai henkilön läheinen voi ottaa yhteyttä. Naapurit tai ystävätkin saattavat kertoa kotikäynnin tarpeesta. Enenevässä määrin myös kotihoito – asiakkaan kanssa keskusteltuaan – ottaa yhteyttä diakoniatyöhön. Yhteydenoton jälkeen diakoniatyöntekijä sopii henkilön kanssa kotikäynnistä.

Kotikäynnillä voidaan käydä yhtä lailla myös hoivakodissa. Esimerkiksi kuulon tai muistin heikennyttä voi olla, ettei kommunikatio muiden vastaavassa tilanteessa olevien hoivakodin asukkaiden välillä onnistu. Henkilöllä voi olla myös tarve keskustella hengellisistä asioista tai laulaa

KOHTAAMISIA DIAKONIATYÖSSÄ

- Kohtaamisia eri-ikäisten ja erilaisista taustoista tulevien lähimmäisten kanssa tehdään ympäri vuoden mm. seurakunnan tiloissa, kodeissa ja hoivakodeissa.
- Kohtaaminen on diakoniatyön perustehtävä.

Diakoniatyö

- Auttaa siellä, missä yhteiskunnan turvaverkot pettävät.
- Etsii, lievittää ja poistaa ihmisten hätää ja kärsimystä.
- Perustuu kristilliseen ihmiskäsitykseen.
- Maksutonta, vaitiolovelvollista, ei edellytä kirkon jäsenyyttä.
- Työtä tekevät sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset.

lapsuudesta tuttuja virsiä. Tällöin henkilökohtainen, kiireetön kohtaaminen diakoniatyöntekijän kanssa on odotettu.

Kohtaamisessa kotikäynnillä henkilö on parhaiten omana itsenään. Asetelma on tällöin luontaisesti asiakaslähtöinen, kun henkilö emännöi/isännöi diakoniatyöntekijän vierailua. Tämä tekee kohtaamisesta luonnollisen ja muita ympäristöjä hienovaraisemman eikä tule niin asiakas-työntekijä-tunnetta, vaikka diakoniatyöntekijä onkin tilanteessa ammattilainen.

Kokemus kotikäynneistä

Haastattelin noin 70-vuotiaista, kohta jo 20 vuotta yksin asunutta naista, joka tarvitsee päivittäin kotihoidon apua. Hänellä on joitain avulialta naapureita ja ystäviä

sekä sukulaisiakin, joiden kanssa voi puhua puhelimesta silloin tällöin. Henkilö ei koe yksinäisyyttä, vaan toteaa: ”Onni, kun on Jeesus. Uskon ja luotan Häneen.” Hänelle kiireettömän ajan antaminen, kuulumisten kertominen, hartauskirjoituksen lukeminen, rukoileminen ja virsien laulaminen yhdessä ovat tärkeitä. Henkilölle itsenäinen liikkuminen kodin ulkopuolella on mahdotonta, joten diakoniatyöntekijän kotikäynti on tervetullut.

Keskustellessamme kohtaamisesta kysyin, miten hän kokee tulleen kohdatuksi diakoniatyössä. Hän totesi, että ihan hyvin. Hän muisteli, miten diakonissat ovat kulleet hänen kotikylälleen jo lapsuudesta asti ja kohtaaminen on ollut luontevaa. Merkityksellistä on, että saa olla oma itsensä ja

on kiireetön ilmapiiri. Kysymykseeni, mikä on onnistunut hyvin, hän kertoi saavansa hengellisiä tarpeita täytettyä, kun saa puhua ja laulaa Jeesuksesta. Hänelle on myös tärkeää, että sovimme joka kotikäynnillä valmiiksi seuraavan tapaamiskertamme. Mitä olisi voinut parantaa -kysymyksen kohdalla hän mietti, että mahdollisuuksien mukaan voisin käydä useamminkin.

Jokainen kotikäynti on omannäköisenä. Kotikäynnin sisällölle ei tarvitsekaan olla mitään valmista tavoitetta tai kaavaa. Usein pelkkä läsnäolo ja kuunteleminen – kohdatuksi tuleminen – ovat tärkeintä ja sinällään riittävää. Saamme yhdessä kokea näissä kohtaamisissa lähimmäisenrakkautta tasavertaisina, arvokkaina Taivaan Isän lapsina.

Bongaa diakoniatyöntekijä D-dayna!

Diakonian viran päivänä 2.9. pidetään esillä diakonian virkaa. Päiväksi on valittu Suomen kirkon ensimmäiseksi diakonissaksi vihityn Matilda Hoffmanin vihkimispäivän 1.9.1872 mukaisesti syyskuun 1. päivää lähinnä oleva arkipäivä. Juhlapäivän kunniaksi kehoitetaan kaikkia diakonian virkaan vihittyjä ja kirkon tehtävissä palvelevia käyttämään vihreää virkapaitsaa tai diakonissan pukua. Muual-

la kuin kirkollisissa tehtävissä palvelevat voivat laittaa rintapieleensä diakonissan tai diakonin merkin tai kaulaan diakonian riipuksen.

Päivän nimessä oleva ”D-day” tarkoittaa englanninkielisessä sotilastermistöissä tiettyä merkittävää päivää tai tärkeän tapahtuman aloituspäivää. Diakoniatyöntekijöille D tarkoittaa tietysti myös diakoniana. Sisar Matilda ja hänen jälkeensä vi-

hityt diakonissat olivat kehittämässä mm. sairaanhoitoa sekä edistämässä naisten mahdollisuutta kirkon työhön. Vihkimys diakonian virkaan ”palvelemaan Kristuksen kirkkoa aina ja kaikkialla” on kantanut menneiden sukupolvien diakoniatyöntekijöitä ja kantaa myös virkaan vihittyjä. Vihkimispäivä on todella D-day, merkittävä päivä.

Lähde: Diakonian virka (dtl.fi)

MARJA ROIKO

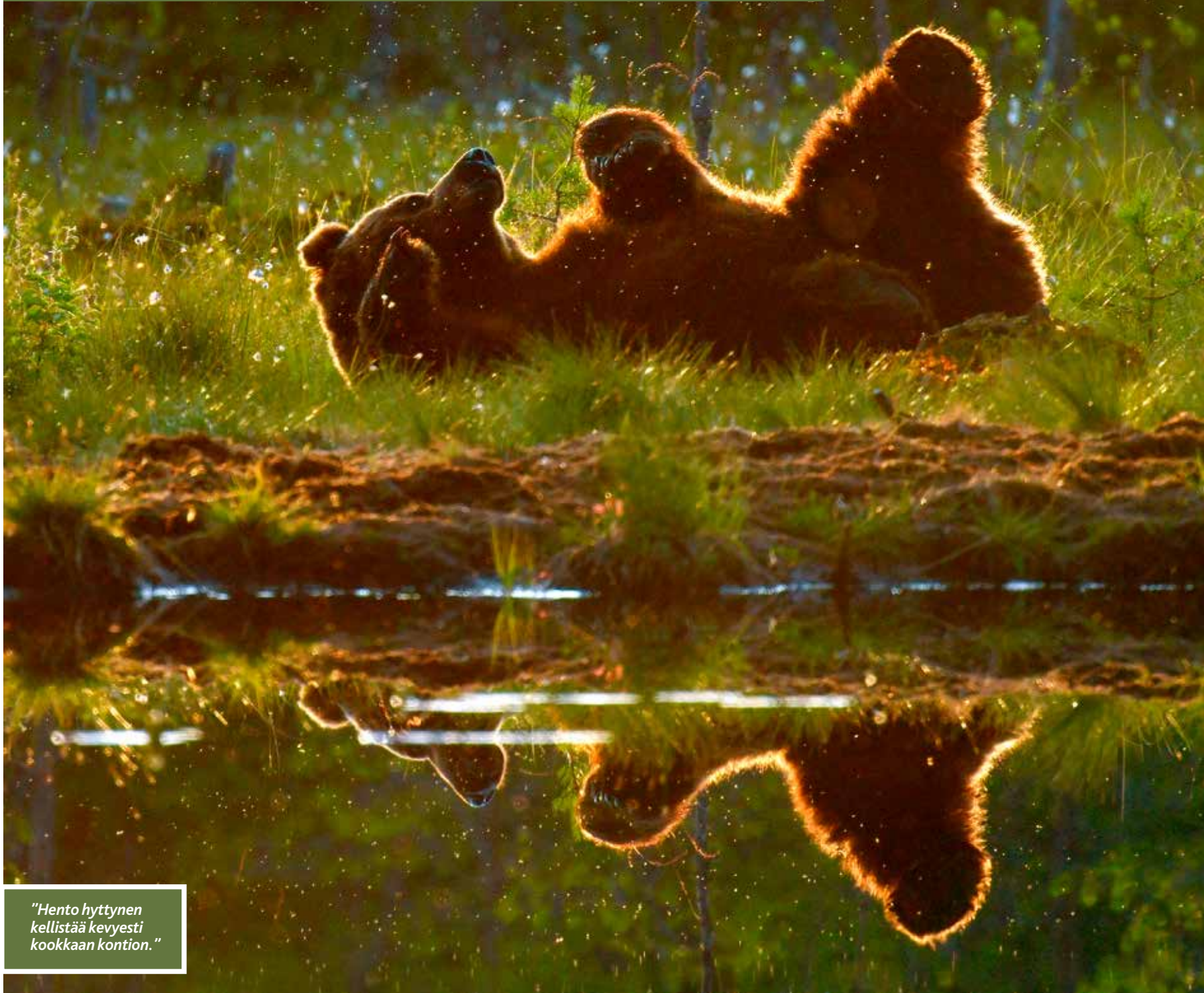
Bongaa Salon seurakunnan diakoniatyöntekijöitä D-dayna!

TÖPPÖSTANSSIT YHTEISVASTUUN HYVÄKSI

Pe 18.10. klo 18–21 Salon seurakuntatalossa. Liput 10 €, sukkaapiirin tekemät töppöset 5 €. Tanssitamassa Salon Seuratanssiklubin väkeä, musiikista vastaa Timo Rautala. Buffetti kahvila Mannassa. Lippujen, töppösten ja buffettin tuotto Yhteisvastuukeräyksen hyväksi. Yhteisvastuukeräys auttaa tänä vuonna nuoria, jotka kokevat syvää yksinäisyyttä tai ovat vaarassa syrjäytyä, menettää elämänhallintansa tai mahdollisuutensa hyvään elämään Suomessa ja maailmalla.

Kirjaksi koko elämä

"Hento hyttynen
kellistää kevyesti
kookkaan kontion."

Kuva ja runo karhusta ovat Ari Törmän keväällä ilmestyneestä kirjasta "Ruudun takaa". Otos karhusta tuntuu Arista erityisen onnistuneelta.

ARI TÖRMÄ

"Miksi sielläkin
on kauneutta, mihin
kukaan ei katso?"

Ari Törmä haluaa antaa esteettisiä elämyksiä, ja pieni on kaunista. Rantamataran kukat ovat pieniä ja vaatimattomia ja melkein harsomaisia.

RIITTA KOIVISTO

Heinäkuun viimeisenä sunnuntaina Bergvikin parkkipaikka oli tuomasmessuun osallistuvien autoja täynnä. Ja rannassa yksi vene. Sillä olivat saapuneet **Maija ja Ari Törmä** Hirsijärven Riihisaaresta.

Messun jälkeen sain yllätykseksi selailtavakseni Ari Törmän keväällä ilmestyneen valokuva- ja runokirjan "Ruudun takaa". Kauniita kuvia, niiden parina runoja, sekä ajatteluttavia että hauskoja, kuten se että "muuttolinnut näyttävät kovin kurjilta".

Seuraavalla viikolla kävin saassa kuuntelemaan kirjan tarinaa.

Luontokuvat – rakas harrastus

Ari Törmä kertoo kuvanneensa koko aikuisikänsä. Mökkitontin löytäminen Kiskosta 2000-luvun alussa kerrytti kuvia lisää ja lisää... Kaikkiaan niitä on tietokoneella arviolta noin seitsemäntoistatuhatta.

– Kuvaan esteettisesti kiinnostavia kohteita ja muistan jokaisesta kohteesta ku-

vauspaikan, -ajan ja -tunnelman.

Ari on tehnyt kaksi luontokuvakirjaa Hirsijärven suojelun tukemiseksi, mutta sitten tuli haaveeksi tehdä toisenlainen kirja:

– Mietin, miksi oikein kuvaan. Omaksi huviksiko? Että näitä sitten vanhana katsen?

– Haluan tehdä kirjan niille, jotka eivät syystä tai toisesta enää pääse liikkumaan luonnossa vapaasti. Jotka katsovat luontoa ruudun takaa, kuten vaikka oma isäni loppuvaiheessaan.

Tuli halu puhutella ihmisiä sen kautta, mikä itseä on elämässä koskettanut. Se tarkoitti, että kuvien rinnalle oli saatava tekstiä!

Mistä puhuttelevat runot?

Alun perin Arin kiinnostus runoihin heräsi halusta alkaa säveltää ja nimenomaan luontoaiheisia runoja. Musiikki on nimittäin hänen monista harrastuksistaan vanhin.

Alta kouluikäisenä hän aloitti pianon soitolla ja siirtyi sittemmin käyrätorveen. Soitonopettajan ura kiinnosti aluksi,

mutta ammatiksi tuli kemia. Nyt Arin johdossa ovat Tyks-laboratorioiden ATK-asiat. Siinä ympäristössä luovuus on monimutkaisten ratkaisujen etsimistä mitä erilaisimpiin ongelmiin. Kemia ei ole niin eksaktia kuin tietämätön voisi luulla:

– Yksi plus yksi on kaksi vain täysin steriilissä ympäristössä, ei siellä, missä on kysymys ihmisistä ja taudinaiheuttajista tai lääkkeiden vaikutuksesta, Ari selventää.

Musiikkiharrastus kuitenkin jatkui ja syveni. Jo ensimmäisessä kuorossaan Ari sai sovittaakseen kuorokilpailun kappaleet, ja vuosi sitten syksyllä hän piti omien 60-vuotisjuhliensa yhteydessä sävellyskonsertin, jossa hän lauloi omia laulujaan.

Laulut puhuivat luonnosta, eikä niitä olisi syntynyt, jos ne olisi pitänyt säveltää jonkun muun runoihin.

– Silloin niissä en puhuisi minä, vaan se toinen runoilija.

Siitä sitten vain luomaan omia runoja?

Tarvittiin pari ihmettä...

Oman sisimmän esiin tuominen ei ollut Arille luontaista. Hän kertoo olevansa vähän erakkoluonne.

– Monivuotinen koulukiusaaminen opetti minut suojautumaan ihmisiltä ja tekemään asiat niin, ettei niihin jäisi pilkan sijaa.

Ihme oli, että ihmispelko helpottui aikaan niin suurelta osin.

– Koin selvästi, että siinä oli rukouksella osansa.

– Olin myös varma, etten pysty luovaan kirjoittamiseen. Koulussakin kirjoitin aina asia-aineita.

Maijan houkuttelemana Ari kuitenkin ilmoittautui Vivamon runokurssille tietämättä oikeastaan, mitä olisi edessä. Kurs-sin teemana sattui olemaan luonto. Ja käsiteltävinä olisivat lyhyet japanilaispe-räiset tanka- ja haikurunot, joiden ideana on muodostaa kuvia.

Ohjaajina oli tunnettuja nimiä, kuten Anna-Mari Kaskinen, Tytti Issakainen ja Pia Perkiö.

– Löysin itsestäni tiivistämisen lahjan. Ei ollutkaan niin tavallista, että pystyy sano-maan asioita lyhyesti.

– Ensimmäisiä runojani oli tämä haiku:

*”Sorsilla pesä
on peittynyt untuviin,
muut vielä munii.”*

Ehkä se kertoo Arin kyvystä saada ai-kaan asioita?

Myös riimit ja rytmit ovat rakkaita:

*”Vaipuneena mietteisiini
istuin kalliolla.
Meren äänet rantaan kiiri,
yksin tahdoin olla.*

*Sydäntäni suru riipi,
kipu kaivatusta.
Lensi siihen sinisiipi
tuoden lohdutusta.*

*Suru suli kyyneliini,
sinisiivet heijaa,
vastannut ei puheisiini,
kuunteli vain hiljaa.*

*Unelmiini, sinisiipi,
illan tullen lennä.
Salatuimpiin haaveisiini
luvan annan mennä.*

*Näytä tietä, sinisiipi,
voitko harhaan viedä?
Mieleni on tuuliviiri,
enkä suuntaa tiedä.*

*Aamun tullen, sinisiipi,
lennä, olet vapaa.
Toivo sydämeeni hiipi
suruverhon takaa.”*

Kuvat vain kuvia?

– Muille kuin minulle kirjan kuvat ovat vain kuvia, mutta itse tiedän, mitä olen halunnut välittää. Olen laittanut jokai-seen kuva-runopariin jonkin oman koke-muksen.

– Joskus olen etsinyt runooni sopivaa kuvaa, joskus toisin päin.

– Toivon, että se, joka on kokenut jotain samaa kuin minä, löytää kirjastani itseään.

Kirjassa on kuva naakasta:
*”Naurava naakka
on hennolle oksalle
kohtuuton taakka.”*

Juuriltaan varsinaissuomalaiset Ari ja Maija Törmä löysivät tontin Hirsijärven saaresta ja aloittivat mökin rakentamisen syksyllä 2000. Talven aikana nousi mökki, joka hämmästytti keväällä naapurit. Kuvassa taustalla on Arin omista hirsistä muutama vuosi sitten käsityökaluilla veistämä oleskelukatos tontin parhaalla näköalapaikalla.

Kuvan lintu ei nauranut, eikä naakka tar-koita naurullaan pahaa, mutta araksi oppi-nut kuulee helposti pilkkaa itseään kohtaan.

Kirjan yksinäinen haikara on kuvattu omas-sa mökkirannassa silloin, kun sinne ensimmäi-sen kerran tultiin. Se tuntui kuin lupaukselta. Mutta kuvan parina oleva runo kertoo:

*”Haikarakaan ei
toimittanut apua
lapsettomuuteen.”*

Lapsettomuushoidoissa oltiin kyllä lähel-lä onnistumista, Maijalla ja Arilla on muistis-

sa toiveita herättänyt kuva mikroskoopissa nähdyistä alkiosta, mutta raskaus ei alkanut. Adoptiojonosta he yhteisestä sopimukses-ta päättivät poistua; elämällä tuntui olevan muutakin annettavaa, ja toiset kaipasivat las-ta kipeämmin. Jälkeenpäin on huomattu, mi-ten paljon muuta elämässä voi saada aikaan.

– Tämä ei ole luontokirja. Olen pan-nut tähän koko elämäni niin paljaana kuin mahdollista.

– Toivon, että kirja löytää niiden käsiin, joille se on tarkoitettu.

Sinisiipi-runolle uusi merkitys

Runon sinisiivistä (aiempana teks-tissä) Ari Törmä on tehnyt ”yöhar-joituksena” runokurssilla. Aiheena oli lempieläin, ja Ari kirjoitti lempiperho-sestaan. Lähtökohtana olivat haikeat tunnelmat ja sinisen perhosen näke-minen melontaretkellä. Myöhemmin kesällä tapahtui jotain, mikä antoi runolle uuden merkityksen. Nyt runo on Arille kirjan tärkeimpiä.

Ari kertoo:

– Kirjoitin runon sinisiivistä kevääl-lä 2020 ja sävelsin sen myös. Juhan-nuksen aikoihin isäni, silloin 91-vuo-tias, joutui vuodeosastolle ja hänen tilansa heikkeni. Kun veljeni tuli isää katsomaan, pidin itse ”vapaapäi-vän” ja lähdin metsäretkelle kame-ran kanssa. Luonto oli hiljainen, eikä vastaan tullut kuuden tunnin aikana

mitään erityisempää eläintä, saati ih-mistä.

– Kun lähdin palaamaan autolle, niin vastaani keskellä kuusimetsää liihotte-li sinisiipi. Yllätyksekseni se laskeutui eteeni kalliolle niin, että sain siitä va-lokuvan suoraan sen yläpuolelta. Mie-tin, oliko isäni päässyt perille.

– Tuntui oudolta törmätä sinisii-peen sellaisessa maastossa, ja vie-lä oudompaa oli se, että heti kuvan otettuani perhonen nousi siivilleen ja lensi satoja metrejä edelläni autolle päin.

– Kun pääsin autolle, puhelimeni soi, enkä ollut varsinaisesti yllättynyt, kun äitini kertoi isän kuolleen ”noin vartti sitten”. Kameran tiedoista ha-vaitsin ottaneeni kuvan sinisiivistä 16 minuuttia aiemmin.

TOIMINTAA KOULULAISILLE

www.salonseurakunta.fi/koululaisille

Koululaisten kerhot

Kerhoissa touhuillaan turvallisesti yhdessä ryhmän kanssa tietyn teeman ympärillä. Vetäjinä on koulutettuja kerhonohtajia, jotka pitävät huolta, että kaikki pääsevät osallistumaan, eikä kukaan jää yksin. Kerhot on tarkoitettu alakouluikäisille, ja joissain kerhoissa on tarkennettu ikäryhmä. Lisätietoa ja ilmoittautumislinkki nettisivuilla.

Kuorotoiminta

Seurakunnassa on kolme lapsikuoroa Crescendo, Laurin lapset ja Allegro. Katso tiedot sivu 5.

Leirit syyslomalla

- Naarilan leirikeskuksessa: 7–9-vuotiaille 14.–16.10. ja 10–13-vuotiaille 17.–19.10. Hinta 20 €.
- Perniön leirikeskus Reilassa: 7–9-vuotiaille 14.–15.10. ja 10–13-vuotiaille 16.–17.10. Hinta 10 €.
- Ilmoittautumiset 1.–30.9. www.salonseurakunta.fi/koululaisille > Koululaisten leirit.

Äitien ja tyttöjen päivä

La 12.10. klo 10–18 Perttelin Juvankoskella. Kouluikäisille tytöille ja heidän äideilleen mm. ulkoilua, askartelua, saunomista, ruokaa unohdettamatta. Hinta 20 €/perhe. Ilmoittautumiset netissä 2.9.–3.10.

Jouluseikkailuleiri

7–13-vuotiaille 13.–15.12. Naarilan leirikeskuksessa. Ilmoittautuminen 28.10.–29.11. netissä.

NUORILLE

www.salonseurakunta.fi/nuorille

Avoimet ovet

Ti-pe klo 15–18 Salon srk-talon Satamassa.

Nuortenilta

Perjantaisin klo 18–22 Salon srk-talon Satamassa.

Nuorten messu

Pe 20.9. ja 25.10. klo 18 Salon kirkossa. Jatkot Satamassa.

Musailuiltapäivä

Ke klo 16.30–18 Salon srk-talon musatilassa.

Nuorisokuoro Diskantin harjoitukset

Ke klo 18–19.30 Salon srk-talon musatilassa.

Retki Fazerille ja Korkeasaareen

Yli 14-vuotiaille la 21.9. Hinta 30 € sis. yhden lämpimän ruuan ja sisäänpääsyt. Ilmoittautuminen netissä.

Nuorten yö

16.–17.10. Naarilan leirikeskuksessa. Hinta 10 €. Ilmoittautuminen netissä.

Maata näkyvissä Turussa

Retki tapahtumaan pe 22.11. ja la 23.11. Ilmoittautuminen alkaa loka-kuun alussa netissä.

Nuorten adventtileiri

6.–8.12. Naarilan leirikeskuksessa. Hinta 20 €. Ilmoittautuminen netissä.

Walk in Talk

Keskusteluapua mieltä askarruttaviin asioihin luottamuksellisesti. Voit tulla keskustelemaan kertomatta nimeäsi tai asuinpaikkaasi. Keskusteluapu on avointa kaikille riippumatta taustasta ja katsomuksesta. Voit varata keskusteluajan: Sanna Saramo, p. 044 774 5296, sanna.saramo@evl.fi.

Leirihaastateltavat olivat eri puolilta Saloa ja menevät viidennelle tai kuudennelle luokalle. Vasemmalla Jami Rinne, Sami Heinonen, Nella Heininen, Janessa Koivuniemi ja Wilma Vesterlund. – Yhtenä vähän jännittävänä mysteerinä leirillä oli tämä haastattelu! Isot kiitokset!

Mysteerileirin mysteerit

RIITTA KOIVISTO

Mitä voi odottaa leiriltä, jos sen niemeen kuuluu mysteeri?

Mysteeri kuulosti mystiseltä, erikoiselta ja uudelta ja uteliaisuutta herättävältä. "Että wau, mitähän täällä tehdään!" Se tuntui jännittävältäkin, kun siitä ei etukäteen tiennyt "hölkäsen pölkkää". Toisaalta mysteeriin tuntuisi kuuluvan, että se aina jossain kohtaa valkenee.

Näin miettivät haastateltavat Nella, Wilma, Janessa, Sami ja Jami elokuussa 11–13-vuotiaiden leirin puolivälissä Halikan Kesä-Angelassa. Eilen tultiin ja huomenna lähdetään.

Heille on alkanut valjeta se, mistä tässä oikein on kysymys.

Leiri on sukellus monenlaiseen uuteen

Kesä-Angela on muutamalle uusi paikka. Iso piha tarjoaa erilaista tekemistä, ja järjestettyä toimintaa oli ehtinyt olla monenlaista. Rantaa kiiteltiin aika kivaksi. Tosin, jos pohja olisi vähän pehmeämpi, niin siinä olisi helpompi seistä käsillä!

Merkille oli pantu myös yläkerran pehmeät sängyt ja se, kuinka kiva on, kun saa nukkua kolmestaan. Yläkerrassa on kolmen hengen looseja, joissa nukutaan isolla laverilla kuin siskonpedissä.

Ruoka on hyvää tai ei ainakaan pahaa. Vaihtoehtoja on tarjolla, niin kuin äsken kahta kalaa. Jos ei voinut syödä yhtä, saat toistaa toista. Keittiössä tiedetään myös, jos joku ei voi käyttää vaikka maitoa. Salaattejakin on – paitsi, että joku huomasi äsken lounaalla vain tomaatit...

Keitähän sinne tulee...

Tutussakin paikassa ryhmä on aina uusi. Eikä edes leirikirjeessä lukenut, oliko tulossa tyttö-, poika- vai sekaleiri. Onneksi melkein jokaisella haastateltavista oli joku tuttu, jonka kanssa oli sovittu leirille menosta. Uusia kavereitakin on saatu.

Jokainen leiriläinen kuuluu myös pienryhmään, jossa on oma isonen. Nimet ovat ryhmäläisten valitsemat: Tyttöjengi, Yliviivaustussit, Isot myssykät, Owelat narikit ja Jaden soturit.

Leirillä on voimassa perussäännöt, joita pitää noudattaa, että kaikilla olisi hy-

Lettumonsteri-episodia puretaan. Ohjaaja Okko selittää, että hän melkein sai monsterin kiinni, mutta lopulta jäätien viestien varaan. Ilahduttavaa oli, että leiriläisten esitykset olivat tuottaneet monsterille iloa ja lievittäneet sen yksinäisyyden tunnetta.

Leirisalissa sana on vapaa!

Leirin ohjaajista Emilia ja Mari seurasivat pihakeinulla, kun Lettumonsteri juoksutti leiriläisryhmiä etapilta toiselle. Pari sanaa heiltä:

– "Mysteerileiri" vain kuulosti hauskalta – siitä nimi. Esimerkiksi keväällä oli "hemmotteluleiri".

– Eniten on kysytty, milloin pääsee saunaan ja uimaan! Ja ainakin leiriolympialaiset ja "aistimysteeri" ovat vielä tulossa.

– Tämä on turvallinen ympäristö kokeilla uusia asioita.

– Täällä saa samanikäisten kanssa jutella ja touhuta. Siksi leirejä pidetään.

vä mieli eikä kenenkään tarvitsisi lähteä itkien kotiin. Juuri sanottiin, että ketään ei saa kiusata ja että kaikki otetaan mukaan. Ymmärrettävää on myös vaikka, että rantaan ei saa mennä yksin. Ilman sääntöjä ei mistään kauheasti tule mitään!

Mikä ihme on Lettumonsteri?

Aamupäivällä leiriltä katosivat letunpaistotarvikkeet. Jokin "Lettumonsteri" lähes tyi leiriä kolkon kuuloisilla ääniviesteillä, "jos haluatte lettupannun takaisin, tehkää minulle näytelmä, aiheena ystävyys..."

Kohta ryhmät kiersivät tehtäväpisteeltä toiselle kirjoittamassa runoja, voimistele-massa, piirtämässä, rakentamassa Legoilla ja tekemässä näytelmiä... mitä monsteri nyt olikaan keksinyt vaatia.

Monsteria leiriläisten esitykset ilahduttivat, ja se lupasi palauttaa lettutarvikkeet.

Lehden myöhemmin saamien tietojen mukaan perjantai-illan letunpaisto sujui mukavissa merkeissä.

Seurakuntakin on mysteeri?

Sanaa seurakunta oli aluksi aika vaikea selittää, mutta kuva siitä piirtyi mukavaksi: Se on ystävällinen ja Jumalaa rakastava paikka, jossa rukoillaan ja lauletaan ja pidetään yhdessä kivaa. Siellä on kirkkotyyppejä, jotka järjestää kaikkea kivaa, vaikka leirejä ja kerhoja tai tulee koululle tuomaan välitunneille palloja ja hyppynaruja.

Terveisiä kaikille!

Leiriltä kertyy muisteltavaa ja kerrottavaa tutuille ja tuntemattomille:

– Kertoisin tästä paikasta, että millainen tää on. On kaikkea kivaa tekemistä.

– Kertoisin varmaan, että olen täällä kavereiden kanssa.

– Seurakunnan leirillä on aina hauskaa. Kukaan ei ikinä lähde täältä pahalla mielellä. Aina on jotain kivaa tekemistä. Iso setkin on parhaita.

– Tosi kiva paikka. Kertoisin varmaan tästä haastattelustakin ja leirin arvoituksista ja että kannattaisi osallistua näihin leireihin, niin tulee vähän tekemistä kesällekin. Ja että täällä voi tutustua uusiin ystäviin.

– Kokemuksen perusteella todella jees paikka. Että kannattaa tulla kavereitten kanssa. Oli sitten kevät, kesä, syksy tai talvi, niin kannattaa tulla, jos kerkeää.

Hiljentymishetki illan teeman äärellä on olennainen osa työikäisten naisten Mariat-kerhon kokoontumista. Kuvassa Annukka Saarinen.

Elämän isoja kysymyksiä, ikiaikaista viisautta & arjen sattumuksia hyvässä seurassa

– työikäisten naisten oma Mariat-kerho

ANNUKKA SAARINEN

Halikon Pikkupappilan kodikkaassa olohuoneessa kokoontuu kerran kuukaudessa torstai-iltana porukka, jossa vaihdetaan kuulumisia, puhutaan monenlaisesta maan ja taivaan välillä ja ennen kaikkea jaetaan elämää yhdessä. Mariat-kerho sai alkunsa kahdeksan vuotta sitten äitien aloitteesta, ja se oli alun perin suunnattu 6–8-vuotiaiden äideille vertaistuen paikaksi taitekohdassa, jossa lapsi aloittaa esikoulun tai koulun. Mukaan mahtui kuitenkin myös pienempien tai isompien lasten äitejä, jopa isoäitejä. Osa nykyisistä kävijöistä on ollut mukana alusta asti, vaikka lapset ovat kasvaneet ja keskustelun aiheetkin laajentuneet. Uusia osallistujia toivotaan mukaan

läpi kauden ja käydä voi silloin, kun muu elämä sen sallii. **Henna Sundholm ja Marjukka Tutta-vainen** ovat olleet uskollisia kävijöitä jo vuosia. – Minulle Mariat on ollut tärkeä osa elämää monen vuoden ajan, Henna kertoo. – Olen saanut olla osa ryhmää, jossa saanauraa ja itkeä, olla oma itsensä. Minua kiinnostaa, mitä muille kuuluu ja heidän elämänsä tapahtumat. Yhdessä voidaan myös rukoilla ja hiljentyä. Marjukka kokee samoin: – Minulle Mariat tuo turvaa, eheytymistä ja jaksamista arkeen, siellä jokainen saa olla oma itsensä ja tulee hyväksytyksi. Hiljentymishetki illan teeman äärellä on aina ollut olennainen osa Mariat-kerhon kokoontumista. Tänä syksynä Raama-

tun kertomusten ja kirkkovuoden juhlien äärelle pysähtytään Godly Play -menetelmän kautta, joka yksinkertaisten ihmetteläkysymysten avulla on eri puolilla maailmaa johdattanut eri-ikäisiä syvällisten oivallusten äärelle jo kymmeniä vuosia. Oivallukset voi turvallisesti kertoa ääneen tai pitää ne omana sisäisenä pohdiskeluna, väärää tapaa osallistua ei ole. Tuokion jälkeen ilta jatkuu vapaamuotoisen keskustelun ja iltateen merkeissä. Illoista voi kysellä lisää kasvatuksen sihteerin Katja Nurmion, katja.nurmio@evl.fi tai seurakuntapastori Annukka Saariselta, annukka.saarinen@evl.fi. **Mariat-kerho** To 19.9., 31.10., 21.11. ja 12.12. klo 17–19 Halikon Pikkupappilassa, Kalliokuja 2.

PERHEKERHOJA PÄIVISIN JA ILTAISIN

Perhekerho tarjoaa seuraa, virkistystä ja virikkeitä lapsille ja aikuisille. Ohjelmassa on leikin ja seurustelun ohessa laulu- ja kädentaitotuokioita, sekä alustuksia eri aiheista. Lisäksi pidetään hartaushetki tai varttikirkko. Kerhot ovat maksuttomia, tarjolla on kahvia, mehua ja pientä syötävää. Mukaan voi ottaa myös omat eväät.

- Halikon Pikkupappila**
Kalliokuja 2
Ke klo 9–13, maksuton ruokailu
klo 11–12. Ruokailuun ennakkoilmoittautuminen viimeistään edellisenä maanantaina puh. 044 774 5393/Jaana.
- Kiikan seurakuntatalo**
Kirkkotie 4
To klo 9–11
- Kosken seurakuntatalo**
Maijankuja 6
Ma klo 9.30–11.30

- Kuusjoen seurakuntatalo**
Ylikulmantie 235
To klo 9–11
- Marttilan seurakuntatalo**
Kirkkotie 3
Ke klo 10–12
- Perttelin seurakuntatalo**
Mikolantie 5
Ke klo 9–11
- Salon seurakuntatalo**
Kirkkokatu 6
Ke klo 17–19

- Suomusjärven seurakuntakeskus**
Kitulantie 7
Parillisilla viikoilla
ke klo 17–19, yhteistyössä MLL:n kanssa.
- Särkisalon seurakuntakoti**
Kirkkopolku 1
To klo 17–19

LAPSILLE JA PERHEILLE

Netissä:
www.salonseurakunta.fi >
Tule mukaan >
Lapsille ja lapsiperheille
Facebookissa:
Salon seurakunta lapset ja perheet
Instagramissa:
salonseurakuntalapsetjaperheet
Kurpitsaviikkojen ohjelmaa
Katso sivu 3.

Lapsiparkki
Marttilan srk-talossa keskiviikkoisin klo 14–17 ja Kosken srk-talossa tiistaisin klo 14–17. Voit tuoda lapsesi hoitoon käydäksesi asioilla tai saadaksesi hetken hengähdystauon. Ilmoittautuminen edellisenä päivänä klo 17 mennessä viestillä lastenohjaaja Katille p. 044 744 3220. Tarkemmat tiedot päivistä nettisivuilla.

Musiikkihetket lapsiperheille
Tiistaisin klo 9.30 ja 10.30 Salon seurakuntatalon kahvila Mannassa. Yleistä oleilua klo 9–12.

Perheiden leffailta
Su 6.10. klo 15 Salon seurakuntatalossa. Erillinen näytös aikuisille ja lapsille. Pienimmille lastenhoito. Lisätietoa tulossa nettiin.

Perheleiri
12.–13.10. Isovanhemmille ja lastenlapsille Naarilan leirikeskuksessa. Lisätietoja ja ilmoittautumiset netissä noin kuukautta ennen leirin ajankohtaa.

Pikkuhelppi
Maksutonta ensisijaisesti perheiden kotona tehtävää lastenhoitoa, joko sisällä perheen kodissa tai ulkona. Lastenhoidon lisäksi on mahdollisuus myös keskustella arjen asioista työntekijän kanssa. Yhdelle perheelle tarjotaan apua 1–4 kertaa kaudessa, yhden kerran pituus on maksimissa kolme tuntia. Pikkuhelppin työntekijät ovat Salon seurakunnan koulutettuja lastenohjaajia. Lisätietoa ja ilmoittautuminen netissä.

Pyhäkoulu
Angelniemen seurojentalolla ke 18.9., 9.10., 6.11. ja 11.12. klo 17.30–19. Muista pyhäkouluista tiedot tarkentuvat syksyn kuluessa, seuraa viikkoilmoituksia ja nettisivuja.

Reppuretket kaikenikäisille
Retkiä eri luontokohteisiin. Seuraa viikkoilmoituksia ja nettisivuja.

Äitien illat
Rentoa yhdessäoloa teekupposen äärellä Halikon Pikkupappilassa. Seuraavat illat ma 2.9. ja 7.10. klo 17–19. Tiedustelut: p. 044 774 5357, miira.lehti@evl.fi.

LASTEN LÄHETYSKERHON 25-VUOTISJUHLA
Juhla alkaa su 8.9. klo 14 kaikenikäisten iloisella messulla Angelniemen kirkossa. Klo 15–16 on Kesä-Angelessa tarjolla kakkukahvit sekä vapaata oleilua ja ulkoilua, klo 16–18 on sauna lämpimänä. Mahdollisuus grillata omia eväitä. Mukana juhlassa lähetyssihteerit Henna, Annukka-pappi, Jukka-kanttori sekä Angelniemen pyhäkoulun ja Lasten lähetyserhon väkeä.

Toimintaa aikuisille

Tarkemmat tiedot toiminnasta: www.salonseurakunta.fi/tapahtumat

KÄSITYÖPIIRIT JA -KERHOT

- Diakoniakeskuksen ryhmätilassa ti (parilliset viikot) klo 10, Saloton piiri.
- Muurlan srk-kodissa 19.9. alkaen to (parilliset viikot) klo 13.
- Perniön srk-talossa ke (parittomat viikot) klo 12.
- Salon kirkon sivusalissa 18.9. alkaen ke klo 10–12 (sukkapiiri).
- Salon srk-talon kerhotila Valkamassa ke klo 11–14 (kansainvälinen).
- Suomensjärven srk-keskuksessa ma (parilliset viikot) klo 12.
- Toijan Valopilkuksessa 17.9. alkaen ti (parilliset viikot) klo 13.

RAAMATTUA JA RUKOUSTA

Feministinen raamattupiiri

Halikon kirkossa noin joka toinen viikko 9.9. alkaen ma klo 18. Raamattua feministisestä näkökulmasta. Feminisillä tarkoitetaan paitsi sukupuolten tasa-arvoa, myös kaikkea muuta yhdenvertaisuutta. Ohjaajina diakoni Hanna "Norppa" Sippola ja Laura Brännskär-Väänänen. Lisätietoa p. 040 849 6720/Norppa.

Naisten raamattupiiri

Salon srk-talossa ma klo 18.

Raamattu- ja rukouspiiri

Halikon srk-talossa to klo 18.

Raamattupiiri

- Kiikalan srk-talossa to (parilliset viikot) klo 13.
- Muurlan srk-kodissa ma klo 18.30.
- Ollikan srk-kodissa ke (parittomat viikot) klo 13.
- Teamsissa to klo 18. Uudet piiriläiset, pyydä liittymislinkki sähköpostilla: pekka.airaksinen@evl.fi.

Rukouspiiri

Rekijoella, Koivusilla ti (parittomat viikot) klo 18.30, Reväntie 181.

Raamattu-uteliaat

Ti 15.10., 22.10. ja 29.10. klo 18 Kosken srk-talossa.

Raamatun äärellä

Ti 17.9. ja ke 18.9. klo 18 Marttilan srk-talossa, vieraana Ari Norro Sley:stä.

Uskon aakkoset

To (parilliset viikot) klo 13 Suomensjärven srk-keskuksessa.

Toivoa naisille -piiri

Ti 10.9. ja 8.10. klo 16 Salon kirkon sivusalissa.

MUITA PIIREJÄ JA KOKOONTUMISIA

Aamulenkit

- Kävelyä jokaiselle sopivaan tahtiin, aamukahvi ja aamun Sana.
- Perniön srk-talolta ke (parilliset viikot) klo 8.30.
- Suomensjärven srk-keskukselta ke (parilliset viikot) klo 9.

Arvon kamhari

Ti (parilliset viikot) klo 13–15 Ollikan srk-kodissa.

Eloisaa arkea

Ryhmä kokoontuu vapaaehtoisvoimin kahvittelun ja ajankohtaisten aiheiden sekä ohjelman äärelle.

- Pe (parittomat viikot) klo 10 Suomensjärven srk-keskuksessa.
- Pe (parittomat viikot) klo 13 Kiikalan srk-talossa.

Gospeltanssi

Tanssitreeni naisille ti klo 18 Salon srk-talossa. Hinta 5 €/3 € Yhteisvastuukeräykselle.

Iltarusko

Ma 9.9. ja 14.10. klo 13 Särkisalon srk-kodissa.

Jumpparyhmät

Vapaaehtoisten ohjaamaa jumppaa ikäihmisille.

- Naisten tuolijumppa ti klo 10 Ollikan srk-kodissa (alk. 3.9.) sekä Salon srk-talossa (alk. 10.9.).
- Miesten jumppa ke klo 9 Salon srk-talossa.

Juttukamhari

Avoin keskusteluryhmä mielenterveyskuntoutujille ke klo 15–17 diakoniakeskuksessa.

Kaiken kansan Ystävänkamhari

Ma 2.9. ja 7.10. klo 14 Kuusjoen srk-talossa.

Kirkkokadun opintopiiri

Ke klo 13–14.30 Salon srk-talossa:

- 2.10. Tutkija Mari Metso: Kristinusko Intiassa
- 16.10. Salon Herättäjäjuhlien pääsihteerinä Päivi Pulkkinen-Watson: Herännäisyys nykypäivässä
- 30.10. Timo Viitanen: Unkarin ekumeeninen tilanne
- 13.11. Liisi Kärkkäinen: Raamattua luovasti

Kontaktipiiri näkövammaisille ja heidän läheisilleen

Ke 18.9. ja 16.10. klo 13 diakoniakeskuksessa.

Miesten piirit

- Työikäisten miesten piiri to 12.9. ja 10.10. klo 18.30 Halikon srk-talossa.
- Miestenpiiri to 26.9. ja 24.10. klo 18 Halikon srk-talossa.

Porinapiiri

Ma (parittomat viikot) klo 10 diakoniakeskuksessa, sisäänkäynti Rummunlönjängäldulta, B-rappu.

Seurakuntapiiri

To (parittomat viikot) klo 10 Kiikalan srk-talossa. Kyytitarpeet: saloterttu1@gmail.com.

Siskon Kamarin keskustelu- ja askartelupiiri

Ke (parittomat viikot) klo 12–14 Ollikan srk-kodissa.

Torstaituokio

To (parittomat viikot) klo 13 Marttilan srk-talossa, mukana diakoniatyöntekijä.

Valopilkuilla

Ti (parittomat viikot) klo 18 kerhotila Valopilkuksessa, Toijassa. Sanaa ja sumpia, lauluja ja keskustelua.

Varttuneen väen kerhot

Angelniemen ja Halikon srk-talon kerhojen kyytitarpeet viim. kerhoviikon ma: Tomi Pelkonen, p. 0400 225 633. Omavastuu 5 €/hlö.

- Angelniemen seurojentalossa ke 25.9. ja 23.10. klo 14.
- Halikon srk-talossa to 26.9. klo 13.
- Kiskon srk-talossa ti 24.9. klo 13 (Eläkeläisten iltapäiväkerho).
- Muurlan srk-kodissa ke 25.9. ja 23.10. klo 13.
- Vaskion srk-kodissa ma 9.9. ja 21.10. klo 13.

Äijäklupi

Ke 18.9. klo 17 Perniön leirikeskus Reilan rantasaunalla.

Ystäväpiiri

Ti (10.9. alkaen) klo 11.30 Perttelin srk-talossa.

KOHTAAMISPAIKKOJA

Kahvila Manna

Avoimma 10.9. alkaen ti-to klo 10–15 Salon srk-talossa, Kirkkokatu 6. Keittolounasta myynnissä 11.9. alkaen ke klo 11–13.

Kohtaamispaikka Onnela

Ma klo 12–15 Kiikalan srk-talossa.

Lähetysten kohtaamispaikka

La klo 11–14 Halikon kotiseutumuseon vieressä, Kirkkorinne 5. Hartaus kuukauden ensimmäisenä aukiolokertana klo 12.

Lähetyskahvio Kaffemuki

10.9. alkaen ti klo 13 Salon srk-talossa. Kahvitarjoilu ja ohjelmaisuus. Kahviraha lähetystyölle.

Tutun tupa

Ke klo 9–11 Kosken srk-talossa.

YHTEISÖRUOKAILUT

Järj. diakoniatyö. Vapaaehtoinen maksu Yhteisvastuukeräykseen.

Kaiken kansan aamupalat:

- Kiikalan srk-talossa to 19.9. ja 31.10. klo 9.30.
- Kuusjoen srk-talossa ke 11.9. ja 9.10. klo 10.
- Salon srk-talossa to 12.9., 19.9., 10.10., 17.10., 24.10. ja 31.10. klo 9.

Yhteisessä pöydässä -lounaat:

- Perniön srk-talossa to 5.9. ja 3.10. klo 12.
- Perttelin srk-talossa pe 20.9. ja 18.10. klo 12.
- Salon srk-talossa to 5.9. ja 3.10. klo 12.
- Suomensjärven srk-keskuksessa ke 25.9. ja 30.10. klo 12.

OHJELMALLISIA ILTOJA

Pyhän hengen ilta

Ke 2.10. klo 19 Salon srk-talossa.

Seurakuntailta

To 19.9. klo 18 Vaskion srk-kodissa. Niikkolähetti Sari-Johanna Kuittilan terveisä Lähi-idästä. Kolehiti ja arpajaiset Lähetysseuran työlle Israelissa ja Palestiinassa. Arpavoittoa vastaanotetaan.

Usko arjessa -illat

Salon srk-talossa kerran kuukaudessa ke klo 18.30. Raamattuopetusta, yhteislau-lua, Japanin lähettiperheen Syrjäteiden kuulumisia ja heidän muistamistaan rukouksin ja vapaaehtoisella kolehdilla, sekä rukousta muiden esirukousaiheiden puolesta.

- Ke 25.9. Evankelista Seppo Niemeläisen aiheena herätys ja seurakunta ja meidän kutsumme siinä.
- Ke 23.10. Pastori Mika Tuovinen: Ilmes-tyskirjan sanoma ajallemme.

Raamattuilta

"Seurakuntalaisen korvaamaton arvo" ma 21.10. klo 18 Salon srk-talossa. Puhujana pastori Oiva Hujanen. Kolehiti Oivan työn mahdollistamiseen Virossa ELY:n kautta.

Ilon ja Valon ilta

Su 27.10. klo 19 Vaskion kirkossa. Vieraa-na pop/folk-yhtye Maksetut Viulut. Vapaaehtoinen ohjelmamaksu. Iltateet ja kahvit Vaskion srk-kodissa.

MUUTA TOIMINTAA

Haravointitalkoot

Talkoot klo 9–12, talkoolaisille keittolounas.

- To 17.10. Suomensjärven hautausmaalla.
- Ke 23.10. Kiikalan hautausmaalla.

Ikäihmisten hyvinvointi-iltapäivät

- Vapaa pääsy. Järj. Välittämisen verkosto.
- Ti 22.10. klo 13–15 Kiskon srk-talossa.
- To 24.10. klo 13–15 Halikon srk-talossa.
- To 31.10. klo 13–15 Perttelin srk-talossa.

Naistenilta

Pe 27.9. klo 17.30 Perniön srk-talossa, alkaen iltapalalla. Klo 18 musiikki- ja vakaumustahtotyöpaja Terhi Lehtovaaran johdolla. Päätöshartaus Pirkko Koivunen.

Raamattupäivä

La 9.11. klo 13–18 Salon srk-talossa, raamattuopetus Jukka Norvanto.

Saunaillat

- Pe 6.9. klo 17–20 Perttelin Juvankosken kesäkodilla, Juvankoskentie 212.
- Ke 4.9. ja 11.9. klo 17.30–20 Kesä-Angelan rantasaunalla, Angelantie 77.
- Naisten saunailta to 12.9. ja 3.10. klo 17 Perniön leirikeskus Reilan rantasaunalla, Kuivastontie 351. Kimpakyyti klo 16.30 Perniön srk-talolta.

Seurat

- Rauhanyhdistyksen seurat la 28.9. klo 18 Kiskon srk-talossa.
- Siionin Kanteleen seurat ti 8.10. klo 13 Marttilan srk-talossa.
- Siioninvirsiseurat su 20.10. klo 16 Galleria Levolassa.

Kirkonkellotietoutta Perttelissä

Pyhäaamu 8.9. alkaa hartaudella Perttelin kirkossa klo 10, sen jälkeen srk-talossa lounas ja kirkonkellotietoutta. Vieraina kirkontornitekniikko **Supavit Nummelin** eli hartauden yhteydessä kuunnellaan kirkonkelloja erityisellä tarkkuudella. Pikaiset ilmoittautumiset p. 044 774 5331/Raisa.

Näin Supavit kertoo taustastaan:

”Minut on adoptoitu Suomeen yksi-vuotiaana Thaimaasta. Lapsena matkustin paljon vanhempieni kanssa. Matkoilla kiertelimme usein kirkoissa, joiden mahtipontisuus ja muotojen kauneus ovat kiehtoneet minua jo varhaislapsuudesta asti. Matkoillamme kirkot löytyivät paitsi karttaa, myös kellojen kaukaista sointia seuraamalla. Myöhemmin maalta tarttui matkaan vanha vellikello - kaunis ja kiintoisa esine. Sen historia ja toimintaperiaate kiehtoivat

minua suuresti. Pian sain idean keräillä vanhoja soittokelloja, joita alkoikin siunaantua niin eri puolilta Suomea kuin ulkomailtakin.

Nuoruudessa rakentelin paljon Legoilla, aiheena tietysti kirkot. Rakennelmissa oli kohteita kirkontorneja, joiden kellot olin autotomisoitunut. Illat kuluivat paitsi Legojen, myös urkujen soittamisen parissa. Kellojen ääni kiehtoi niin, ettei kuuleminen kirkon tornin juuresta enää riittänyt. Aluksi kiertelin kirkoissa ja pyysin lupaa päästä torneihin katsomaan kelloja. Myöhemmin olin jo niin perehtynyt aiheeseen, että autoin seurakuntia korjaamaan kelloja ja niihin liittyvää tekniikkaa. Palkaksi sain välillä ruokaa ja joskus todella kovaa pullaa - niin kovaa, että sillä olisi lyönyt naulankin seinään.

Innostukseni vei minut Saksaan, alan vanhojen mestareiden oppiin. Matkoilla-

ni sain syventyä kellojen maailmaan, aina valukuopasta kirkontorniin asti. Suomesa ala on valitettavan pieni, joten oppia oli vaikea löytää. Yksi suosikkipaikoistani on Heinäveden Valamon luostari, joka oli myös ensimmäisiä kohteita, jossa pääsin tutustumaan lähemmin kelloihin sekä niiden tekniikkaan, huoltoon ja korjaukseen. Peruskoulun jälkeen tieni kulki ammattikoulun puolelle, jossa suoritin neljän vuoden aikana laajat metallialan opinnot sekä taidepuolelta puuartesaanin tutkinnon.

Samoihin aikoihin perustin myös oman toiminimen, RekolaBells, joka mahdollisti korjaustöiden tekemisen virallisesti. RekolaBells yrityksen nimenä tulee kotikaupunginosani Rekolan nimestä.

Nykyään työhöni kuuluvat kirkontornien kunnostustyöt sekä useat erilaiset

tehtävät soivien kellojen parissa. Töiden ohella syvennän tietämystäni kirkonkelloista opiskelemalla lisää niiden kiehtovasta maailmasta. Laadukasta oppia alalle on löytynyt useista ulkomaisista kirkonkellovalimoista. Olen nyt opiskellut alaa useita vuosia ammattikoulun jälkeen, mutta opittavaa riittää silti vielä pitkäksi aikaa.”

Tuomasmessu

Tuomastiimin terveisiä:

”Olemme kiitollisia kesän tuomastoiminnan koottua mukavasti väkeä Bergvikin kauniisiin maisemiin. Kiitos mukana olleille.

Syksy alkaa tuomastreffeillä 29.9. Salon kirkon sivusalissa heti klo 17 alkavan

messun jälkeen. Näille treffeille ovat tervetulleita kaikki, jotka ovat kiinnostuneet tuomastoiminnasta. Treffeillä käymme läpi tulevia suunnitelmia sekä otamme vastaan palautetta ja kehitysideoita.

Tuomastoiminta nyky muodossaan on

vielä niin tuoretta Salossa, ettei meillä ole valmista ”karavaania”, jolla toteuttaa messu. Tuomasmessun toteuttamiseen tarvitaan seurakunnan työntekijöiden lisäksi 15–30 vapaaehtoista. Tehtäviä löytyy sekä musiikki- että puhepuolelta,

mutta tarjolla on myös pelkällä sydämen lämmöllä hoidettavia tehtäviä. Kaikkeen on saatavissa juuri sinun tarvitsemasi perehdytys.

Seuraava tuomasmessu pidetään Halikon kirkossa su 6.10. klo 18.”

HILJAISUUDEN VIILJELYÄ

Hiljaisuuden päivä

La 21.9. klo 10–20 Perttelin Juvankoskella. Ohjaajina Anne Niemi, Anne Luukkonen ja Liisi Kärkkäinen. Hinta 20 € sis. ohjelman, lounaan, päiväkahvin ja keiton. Ilmoittautuminen viim. 9.9. www.salonseurakunta.fi/tapahtumat. Tiedustelut: p. 044 774 5266/Liisi.

Hiljaisuuden päivä

La 26.10. klo 10–16 Kiskon seurakuntatalossa. Toto Hannele Päiviön ohjaama Hiljaisuuden jooga®, vapaata oloa esim. lukien, kirjoittaen, käsitöitä tehden, ulkoillen. Kiskon kirkko avoinna. Osallistumismaksu 20 € sis. kahvit, teet ja lounaan. Tuotto lyhentämättömänä Suomen Lähetysseuran kautta Bolivian kirkon hankkeelle. Mukana seurakunnasta Marika Huhtasalo ja Henna Seppälä. Mukaan mahtuu 25 osallistujaa. Ilmoittautuminen 2.9.–18.10. www.salonseurakunta.fi/tapahtumat tai p. 044 774 5214/Henna.

Hiljaisuuden rettriitti runojen kera

15.–17.11. Naarilan leirikeskuksessa. Itse ei tarvitse kirjoittaa runoja, mutta voi kirjoittaa, jos haluaa. Retriitin aikana rukoushetkissä kuullaan mm. hengellisiä runoja. Ohjaajina Liisi Kärkkäinen, Anne Niemi ja Anne Luukkonen. Ilmoittautumisl linkki netissä avautuu 2.9. Lisätietoja p. 044 774 5266/Liisi.

Minustako pyhiinvaeltaja?

Kerran kuussa ti klo 18 Kosken srk-talossa keskustelua pyhiinvaelluksesta ja lopuksi kävelyä rauhalliseen tahtiin parin kilometrin verran. Teemoihin johdattelevat rovas-ti Outi Niiniäho sekä Essi Pietilä.

- 10.9. Mitä pyhä merkitsee tämän ajan ihmiselle?
- 1.10. Hengellinen matkaaminen.
- 5.11. Hiljentyminen.
- 3.12. Hämeen Härkätien eli Jaakontien historiasta.

YHTEISSYNTYMÄPÄIVÄJUHLAT

Juhlia tänä vuonna täyttävälle/täyttäneille. Kutsu on kahdelle. Ilmoittautuminen netissä www.salonseurakunta.fi/yhteissyntymapaivat tai ma-to klo 9–13 puh. 02 774 5206, sähköposti: salonseurakunta@evl.fi.

- Halikon juhla 70- ja 75-vuotiaille su 15.9. Messu klo 10 Halikon kirkossa, juhla srk-talossa. Ilmoittautuminen päättyy 9.9.
- Halikon juhla 80-, 85- ja 90-vuotiaille su 29.9. Messu klo 10 Halikon kirkossa, juhla srk-talossa. Ilmoittautuminen 2.–23.9.
- Kiikalan ja Suomusjärven juhla 70-, 75-, 80- ja 85-vuotiaille su 20.10. Messu klo 10 Kiikalan kirkossa, juhla srk-talossa. Ilmoittautuminen 11.9.–11.10.
- Kiskon ja Muurlan juhla 70-, 75-, 80-, 85- ja 90-vuotiaille su 27.10. Messu klo 10 Kiskon kirkossa, juhla srk-talossa. Ilmoittautuminen alkaa myöhemmin.
- Perniön juhla 70-, 75-, 80-, 85-, 90- ja 95-vuotiaille su 13.10. Messu klo 10 Perniön kirkossa, juhla srk-talossa. Ilmoittautuminen 24.9.–9.10.

EKUMEENINEN VAEUUS

La 7.9. klo 15 alkaen osoitteesta Rummunlyöjänkatu 13 (Pelastusarmeija). Reitin etappeina Adventtikirkko, Salon seurakuntatalo, Helluntaiseurakunta, Vapaakirkko ja Tsasouna. Matkan varrella pysähdytään tilojen esittelyihin ja lyhyisiin rukoushetkiin. Omat eväät.

SEURISSUNNUNTAI

Su 22.9. klo 13–18 Salon seurakuntatalossa. Syyspäiväntasauksen seurissunnuntain teemana ”Tasataan maailmasta oikeudenmukaisempi”. Tapahtumaa ja tekemistä kaikenikäisille. Kahvila Manna avoinna. Mukana seurakunnan työntekijöitä ja vapaaehtoisia sekä Salon omaishoitajat ry ja Salon kehitysvammaisten tukiyhdistys ry.

YÖ KIRKOSSA AIKUISILLE

Perttelin kirkossa on mahdollisuus yöpyä 28.–29.9. Kirkkoon saa tulla klo 20 alkaen, hiljaisuus viimeistään klo 23. Hiukan yhteistä ohjelmaa ja hiljaisuutta, tarjolla pientä iltapalaa ja aamupalaa, mutta kannattaa ottaa omia eväitä ja tietysti myös yöpymistarvikkeet. Kirkossa ei ole peseytymismahdollisuutta, mutta vessa löytyy. Kirkkoon voidaan ottaa 16 yöpyjää. Ilmoittautuminen pe 20.9. mennessä Suvi Laaksoselle mieluiten viestillä p. 040 586 3820.

PASTANTTIPUUROA LÄHETYKSEN HYVÄKSI

- Pastanttipuuroruokailu pe 11.10. klo 11–13 Salon srk-talossa, myös gluteeniton-ta. Pika-arpajaiset. Purkitettua puuroa (0,75 l) voi tilata ennakkoon viim. 9.10. p. 044 774 5214 tai henna.seppala@evl.fi. Jos puuroa riittää, sitä myydään omaan astiaan ruokailussa myös ilman ennakkovaraamista.
- Pastanttipuuroruokailu su 13.10. klo 11.30–13 Suomusjärven srk-keskuksessa messun (klo 10) jälkeen. Myös gluteenitonta puuroa. Ruokailun jälkeen Sari-Johanna Kuittilon videotervehdys. Myynnissä käsityöpiirin villasukkia, Suomen Lähetysseuran joulukortteja sekä Opettajien Lähetysliiton seinäkalenteria vuodelle 2025. Puuroa voi ostaa myös kotiin.
- Perunankuorimistalkoot to 10.10. klo 10–12 Salon srk-talossa. Kuorimaveitsi ja esiliina mukaan. Talkoot kestävät 1–2 tuntia. Lopuksi talkookahvit.

RETKIÄ

Miesten retki Kaarina

Pe 4.10. Miesten yö -tapahtumaan (30-vuotisjuhla). Bussi Salon srk-talon edestä klo 17 ja Halikon kirkon parkkipaikalta klo 17.10. Tarvittaessa otetaan kyytiin matkalta. Matka edestakaisin 10 €. Tapahtuman hinta 15 € (sis. aterian, kahvit ja ohjelman). Varaa tasarahaa. Paluu Saloon noin klo 23. Ilmoittautuminen viim. 1.10. tero.vaarna@evl.fi, 044 744 3213 tai erikki.kiiski@evl.fi, 044 774 5251.

Varttuneen väen teatteriretki

To 21.11. Turun kaupunginteatteriin näytökseen ”Isä”. Lähtö Salon srk-talolta klo 16.45 ja Halikon kirkon parkkipaikalta klo 17. Paluu n. klo 22. Hinta 40 €/hlö. Mukaan mahtuu 38. Halikon alueen järjestämällä retkellä mukana Laura Yliluoma ja Kaija Virtanen. Ilmoittautuminen 2.9.–18.10. diakoniatuomistoon, p. 044 774 5216 ma-to klo 10–12 tai netissä www.salonseurakunta.fi/tapahtumat.

Oopperaan ensi keväänä

Retki 8.3.2025 Tampere-taloon säveltäjä Joonas Kokkonen oopperaan Viimeiset kiusaukset. Koe herännäisyyden keulahahmon tarina sopivasti ennen Salon kesän 2025 herättäjäjuhlia! Näytös on klo 15. Bussikuljetus (Salo–Koski Tl–Tampere) maksaa 15 €/hlö. Oopperaliput: 88 €, jos ryhmän koko 50 hlöä; 93,50 €, jos vähintään 30 hlöä ja opiskelija/koululainen 40 €. Paikkoja 50, ryhmän minimikoko 30 hlöä. Ilmoittautuminen viimeistään 9.10. aija.haapalainen@evl.fi, p. 044 744 3215.

Halikon varttuneen väen retki

Raision varttuneen väen kerhon vieraaksi to 31.10. Bussi: Vaskion Sale klo 10.45 ja Halikon kirkon parkkipaikka klo 11. Angelnimeltä tulijat kyytitilaus Halikon kirkolle p. 0400 225 633. Paluu Halikon kirkolle n. klo 15. Mukana retkellä diakoniatyöntekijät Laura Yliluoma ja Kaija Virtanen. Ilmoittautuminen ruokarajoitetietoineen viimeistään 22.10. diakoniatuomistoon, p. 044 7745216, ma-to klo 10–12.

ERITYISTEN NUORTEN AIKUISTEN LEIRI

19–35-vuotiaiden erityisten nuorten aikuisten leiri ”Supersankarit” 27.9.–28.9. Naarilan leirikeskuksessa. Ohjelmassa mukavaa yhdessäoloa, saunomista, arkatelua, sirkustelua, musailua ja ulkoilua. Oman avustajan saa ottaa leirille mukaan. Seurakunnan kautta on mukana muutama vapaaehtoinen. Kulku Naarilaan omin kyydein. Leirin hinta 20 €/hlö. Leirille mahtuu mukaan 18 leiriläistä. Ilmoittautuminen 13.9. mennessä diakoniatuomistoon, p. 044 774 5216, ma-to klo 10–12.

SURURYHMÄ ALKAA MARRASKUUSSA

Sururyhmä alkaa 20.11. Kokoontumiset ovat joka toinen keskiviikko klo 17.30–19 Salon seurakuntatalossa. Ilmoittautumiset ja tiedustelut: Anne Kössi p. 044 774 5386.

Raamattuja suomalaisille ja kaikille kansoille

TARJA LAURILA

Sana voi koskettaa älypuhelimestakin

Varsinais-Suomen Pipliaseuran puheenjohtaja **Daniel Räsänen** on hyödyntänyt Pipliaseuran julkaisemia digi- ja ääniraamattuja Liedon seurakunnan rippikoulutyössä. Raamatun tuntemus on nuorilla ohentunut, älylaite sen sijaan on luontevasti valmiina kädessä.

– Raamatun koetaan helposti olevan paksu kirja, jossa on vaikeita sanoja. Digikäännösten kieli on nuorille omaksuttavaa ja lauserakenteet ovat lyhyitä. Tekstin muotoilu ja asettelu on älylaitteeseen

sopiva. Aika usein rippikoulussa etsimme raamatunkohdan kännykästä. Nuoret tykkäävät myös kuunnella äänikirjaa.

Markuksen evankeliumia Daniel on kuunnellut rippikouluryhmän kanssa päivittäin parinkymmenen minuutin pätkissä. Kuultuun Raamatun sanaan on esimerkiksi lukihäiriöisten helpompi keskittyä.

Kiinnostavinta Pipliaseuran retkellä oli kuitenkin niityllä laiduntava Juudit-aasi.

TARJA LAURILA

Tytär Elsu (3) oli Daniel Räsänen mukana eläytymässä Vivamon Raamattukylän Rohkea Tuomas -musiikkinäytelmän tapahtumiin.

Uonna 1812 Turussa perustettu Suomen Pipliaseura on maamme vanhin kristillinen yhdistys ja yhtäjaksoisesti toiminut kirjankustantaja. Aloite yhdistyksen perustamiseen tuli Britannian ja Ulkomaiden Raamattuseuran taholta. Suomi oli äskettäin joutunut Venäjän vallan alle, mutta tsaari Aleksanteri I:n suosiollisella luvalla uusi yhdistys syntyi edistämään Raamattujen levittämistä Suomeen. Toisen maailmansodan jälkeen kansalliset raamattuseurat perustivat kansainvälisen ekumeenisen järjestön Yhtyneet raamattuseurat. Sen periaatteiden mukaan kansalliset seuratoimivat omilla alueillaan, mutta osallistuvat raamattulähetystyöhön (kääntämiseen ja jakeluun) myös omien rajojen ulkopuolella.

Tämä periaate merkitsi Suomen Pipliaseuralle avausta kohti ulkolähetystyötä. Käytännössä sodanjälkeinen Suomi oli vielä pitkään saavana ja pyytävänä osapuolena. Vasta vuoden 1967 sääntöuudistuksessa lähetystyö mainitaan seuran perustehtävien joukossa. Samalla Suomen Pipliaseura muuttui eri puolille maata perustettujen alueseurojen liitoksi.

Turussa kotipaikkaa pitänyt pääseura oli aikaisemmin laskenut itsensä myös yhdeksi alueseuraksi. Tilanteen muututtua kesti

vielä muutaman vuoden, ennen kuin Varsinais-Suomen Pipliaseura (aluksi Raamattuseuran nimellä) virallisesti perustettiin v. 1974. 50-vuotisjuhlavuotta viettävän seuran puheenjohtajana toimii tällä hetkellä Liedon seurakuntapastori **Daniel Räsänen**.

Omaksi ulkomaan kohteekseen uusi seura sai Kenian turkanankielisen raamatunkäännöstyön. Ja heti ensimmäisenä keväänä järjestettiin kurssi, joka innosti raamattupiirien perustamiseen.

Pipliaseuran vauhdikasta historiaa vuosina 1812–1947 ja 1947–1993 on tutkinut Teemu Kakkuri teoksissa Raamattuja Suomen kansalle ja Raamattuja kaikille kansoille.

Oma kieli välittää sanoman

Suomen Pipliaseura on osa raamattuseurojen verkostoa, joka toimii yli 200 maassa tai alueella. Samalla se on yksi Suomen ev.lut. kirkon virallisista lähetysjärjestöistä. Raamattua käännetään eri kielille osana kirkkojen lähetystehtävää, koska ihmisen tavoitetaan parhaiten hänen omalla kielellään. Ensimmäisen käännöksen yhteydessä luodaan usein myös kirjakieli, joka tuo yksittäisille ihmisille mahdollisuuden oppia lukemaan. Lukeminen omalla kielellä on perustava ihmisoikeus, ja se vaikuttaa monella tasolla. Koulutustason nousu muuttaa asenteita, edistää demo-

Raamatun asioita on hyvä kerrata

Tellervo Pakkanen Koskelta ja **Sirkka-Liisa Peltola-Laine** Yläneeltä ovat jo vuosia laatineet Raamattuvisan. Tänä syksynä se pidetään Turussa Henrikin kirkolla 13.10. klo 11 alkavan messun jälkeen alueseuran 50-vuotisjuhlan yhteydessä. Aiheena on Johanneksen evankeliumi, johon voi tutustua jo etukäteen.

Tellervo Pakkanen on ollut Varsinais-Suomen Pipliaseuran jäsen vuodesta 1988 asti ja toimi 1990-luvulla seuran puheenjohtajana. Raamattu tuli hänelle läheiseksi aikoinaan seurakuntanuorissa Nurmijärvellä. Siinä määrin, että opiskelualaksi valikoitui teologia. Koskelle Tellervo Pakkanen muutti edesmenneen miehensä Sepon kanssa ja toimi ennen eläkkeelle jäämistään uskonnonopettajana sekä rehtorina.

Raamattuun liittyy myös kirja, jonka Tellervo viimeksi laski kädestään. Akaateemista tekstikritiikkiä esittelevä Paa-vo Huotarin ja Ville Mäkipellon Sensuroitu, Raamatun muutosten vaiettu historia. Teos herätti monia kysymyksiä ja hieman ikävän jälkimaun keskittyessään nimenomaan kriittisiin kohtiin.

– Omaa uskonnäkemykseni se ei horjuttanut, mutta pelkään, että se voi aiheuttaa ihmisissä kielteistä asennetta Raamattua kohtaan.

– Minulle Raamattu antaa voimaa ja turvallisuutta. Elämäntilanteesta riippuen luen sitä – en ihan päivittäin – mutta välillä pitempäänkin, Tellervo Pakkanen toteaa.

SALON⁺ SEURAKUNTA
salonseurakunta@evl.fi
www.salonseurakunta.fi

SEURAKUNTATOIMISTO

Kirkkokatu 6, 3. krs puh. 02 774 5206
avoinna ma–to klo 9–13, pe suljettu
salonseurakunta@evl.fi
Kirkollisten toimitusten (kaste, vihkiminen, hautaus) ja tilojen varaaminen

VIRKATODISTUKSET JA SUKUSELVITYKSET

Porin aluekeskusrekisteri
arkisin klo 9–15
puh. 044 730 9605
porinaluekeskusrekisteri@evl.fi

Salon toimipiste:
Vaskiontie 31, Halikko

HAUTA-ASIAT JA TALOUSTOIMISTO

Kirkkokatu 6, 3. krs
ma–to klo 9–13
puh. 02 774 5200
hauta-asiat 02 774 5209
(hautapaikat, hautojen hoito)

DIAKONIA

Yhteydenotot diakoniatyöhön:
ma–to klo 10–12
puh. 044 774 5216
diakoniatoimisto.salo@evl.fi
Yhteydenotto pyynnön voi jättää myös teksti- tai WhatsApp-viestillä, vastaajaan tai sähköpostiin.

PERHEASIAIN NEUVOTTELUKESKUS

Salon seurakuntatalo, 2. krs
käynti Torikatu 6 (sisäpiha)
Ajanvaraus ti ja to klo 12–13
puh. 044 774 5217
perheneuvonta.salo@evl.fi

VAPAAEHTOISTYÖ

Koordinaattorina
diakoni Sanna Saramo
puh. 044 774 5296
vapaaehtoistyö.fi/salo

kratiaa, lisää tasa-arvoa ja vähentää köyhyyttä. Yksi Pipliaseuran lähetyshankkeista, jota myös Salon seurakunta tukee, on naisten lukutaitotyö neljässä Afrikan maassa.

Uudet käännökset
avaavat merkitystä

Suomessa Raamattu oli ollut kallis ylellisyystavara 1800-luvun alkupuolelle asti. Silloin Pipliaseura alkoi levittää Uuden testamentin ja Raamatun kansanpainoksia. Nykyisin Raamattu on lähes joka kodissa, mutta luetaanko sitä?

Jotta myös tämän ajan ihmiset voivat löytää Raamatun sanoman, Pipliaseura kääntää ja julkaisee digikäännöksiä. Ne perustuvat Vanhan ja Uuden testamentin alkukielisiin, mutta tekstin merkitys pyritään ilmaisemaan kielellä, jota myös nuoret pystyvät ymmärtämään. UT2020 on herättänyt uutta kiinnostusta Raamattua kohtaan, myös painettuna sekä äänikirjana. Parhaillaan käännetään Vanhaa testamenttia alkukielestä mobiilikäyttäjälle. Keväällä 2024 valmistuivat ensimmäisinä psalmit, joista koronan ja maailmantilanteeseen liittyvien uhkien aikana googlatuin on ollut Psalmi 91. Psalmi 23 puolestaan on tutuin ja siteeratuin. Älypuheliin voi ladata maksuttoman Piplia-soveluksen, josta uudet ja vanhemmat käännökset ja erilaista Raamatun mietiskely- ja tausta-aineistoa löytyy kätevästi.

AIIJA HAAPALAINEN

– Laadimme raamattuvisan yleensä jostain evankeliumista, jotka ovat ihmisille tutumpia. On hyvä kerrata Raamatun asioita, jotka ihminen voi helposti unohtaa, joskus jopa tietien tahtoen, Tellervo Pakkanen pohtii.

Psalmi 23

*Jumala on minun paimeneneni,
minulta ei puutu mitään.
Hän antaa minun levätä niityillä,
viheriövän ruohon keskellä,
hän vie minut lepäämään veden äärelle.
Hän antaa minulle uutta voimaa
ja pitää minut uskollisesti oikealla reitillä,
sillä hän on nimensä veroinen.
Vaikka kulkisin kuoleman varjostamassa
laaksossa,
en pelkäisi mitään pahaa,
koska sinä kuljet kanssani.
Ohjaat minua paimensauvallasi
ja pidät pedot loitolla.
Sinä katat minulle pöydän
vihollisten katsolessa.
Voitelet pääni öljyllä ja
täytät maljani ääriään myöten.
Sinun hyvytesi ja uskollisuutesi
ovat kanssani koko elinaikani,
minä saan asua Jumalan temppelissä
elämäni loppuun asti.*

Psalmista 91

*Se, joka asuu Korkeimman suojassa
ja yöpyy Kaikkivaltiaan varjossa,
sanoo hänelle, Jumalalleen, näin:
»Olet turvani ja linnoitukseni,
olet Jumalani, sinuun minä luotan.»
Jumala pelastaa sinut saalistajan ansasta
ja tuhoisalta kulkutaudilta.
Hän peittää sinut siipisulillaan,
olet turvassa hänen siipiensä alla.
Hänen uskollisuutensa on kilpesi
ja sinua suojaava muuri.
Et pelkää yön kauhuja,
et päivällä lentävää nuolta.
Sinua ei pelota kulkutauti,
joka etenee pimeässä,
ei päivällä väijyvä sairauskaan.
Vaikka viereltäsi kaatuisi tuhat
ja kymmenentuhatta oikealta puoleltasi,
sinä säästyt.
Näet omin silmin, kun pahantekijät
saavat ansionsa mukaan.
Jumala on turvapaikkasi,
kotisi on Korkeimman suojassa.
Sinulle ei tapahdu mitään pahaa,
onnettomuus ei lähesty asuinpaikkaasi.
Hän käskee enkeliensä suojella sinua
missä sitten kuljetkin.
He nostavat sinut käsillään,
niin ettet satuta jalkaasi kiveen.*

Elämän rajallisuudesta,
elämän kadottamisesta
– ja rakkaudesta

TIMO VIITANEN

Kaikki on perimmältään yhtä. Liityimme toisiimme ja toinen toistemme elämiin lukemattomin säikein. Ja niin edelleen. On jo pitkään ollut trendikästä korostaa kaiken yhteyttä. Enää ei tosin puhuta "monismista", kuten joskus, vaan tilalle on tuotu "nondualismi", jolla on se etu puolellaan, että se on paljon hämärämpi käsite ja voi siis tarkoittaa vaikka mitä. Jätän lukijan pohtimaan, mitä eroa näillä mainioilla käsitteillä on tai mitä virkaa niillä on. Väitän nimittäin, että ne ovat joka tapauksessa molemmat varsin ikäviä asioita, sillä ne eivät jätä tilaa rakkaudelle.

Jos nimittäin ajatus kaiken ykseydestä (tai edes jotain sinne päin) on totta, olen maailmankaikkeudessa yksin. Mahdollisesti olen maailmankaikkeus, mutta se, että olen tällöin kenties varsin laaja, ei ilahduta minua. Olen silti yksin. Minua ei liioin lohduta ajatus siitä, että "helvetti on toiset ihmiset". Ilman heitäkin on – no, helvetin yksinäistä kait.

Jos olen kaikkeus, olen autioma. Alussa "maa oli autio ja tyhjä". Jos niin oli alussa, miten on nyt? Jos olen rajaton ja loputon, olen myös loputtoman tylsä ja ikävä. Elämäni muuttuu paremmaksi vasta, kun lopun johonkin; kun jossain on rajaviiva, jonka kohdalla minä lopun ja joku tai jokin toinen alkaa. Se joku voi olla toinen ihminen; se joku voi olla Jumala; se joku voi olla myös elotonta luontoa, kunhan se vain on omasta tahdostani riippumaton.

Kunhan se on joku tai jokin, joka ei automaattisesti taivu toteuttamaan minun tahtoani.

Oletko koskaan miettinyt, miksi kaikesta luopuva saa kaiken? Tai miksi elämänsä kadottava saa elämän? Näinhän Jeesus antaa ymmärtää. Elämäni rajallisuus – ei vain ajallisesti, vaan psykologisesti – on ehkä suurin mahdollinen siunaus, jolla minua voi siunata. Jos nimittäin omalla persoonallani ei ole mitään rajoja, en voi rakastaa ketään. Enkä voi vastaanottaa rakkautta, koska ei ole ketään, joka minua rakastaisi. Sama teologisesti: Jumala luo siten, että tekee tilaa maailmalle, jotta olisi jotain, mitä rakastaa. Jumala on Pyhä Kolminaisuus, jotta jumaluuden ytimessä olisi suhde Toiseen.

Erillisyyks on siunaus. Vain erilliset voivat kohdata.

UNSPLASH

TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

tiedotus.salo@evl.fi

Seurakunnan toiminnasta ilmoitetaan:

- Viikkoilmoituksissa Salon seudun Sanomissa, Auranmaan Viikkolehdessä, Salonjokilaaksossa ja Perniönseudun Lehdessä
- www.salonseurakunta.fi

Seuraava Seurakuntasanomat-lehti ilmestyy 23.11.2024.

SEURAKUNTA SOMESSA

3/2024

Julkaisija
Salon seurakunta
www.salonseurakunta.fi

Toimitus
Päätoimittaja
Kirkkoherra Timo Hukka
p. 0400 784 322
timo.hukka@evl.fi

Toimitussihteeri
Marja Roiko
p. 044 774 5305
marja.roiko@evl.fi

SANOMAT
Seurakunta

Sivunvalmistus
Salon Seudun Sanomat Oy
Ari Hakulinen

Jakelu Varsinais-Suomen
Tietojakelu Oy ja Posti Oy

Paino
Salon Lehtitehdas,
Salo 2024

Painos 26 552 kpl

Hannu Ilolan urkusali on hänen kotonaan: aidot pilliurut, toimiva urkuharmoni ja flyygeli, jotka ovat ahkerassa käytössä. Seinältä katsoo nuori Bach.

Kosken Majataloiltojen kasvot

RIITTA KOIVISTO

Majataloilat Kosken seurakuntatalossa alkavat taas syksyllä. Koskelaiset ehkä osaavat jo odottaa niitä, sillä iltoja on ollut maaliskuusta 2012 asti.

Kosken Majataloiltojen ”isä ja isäntä”, **Hannu Ilola**, tuntee iltojen historian.

Majatalotarina alkaa

Hannu Ilola tuli Koskelle kanttorin virkaan vuoden 2011 alussa.

– Kun menin hakijoiden haastatteluun, olin ehkä kaksi kertaa käynyt Kosken kirkossa tai Koskella ylipäätään. En tiennyt oikeastaan yhtään mitään koko paikkakunnasta.

Uudessa virassaan kanttori kohtasi kirkossa aina välillä koululuokkia, ja kerran erään koulun nuori sijaisopettaja tuli kysäisseeksi häneltä, voisiko Koskelle järjestää jotain samankaltaista vapaampaa tai nuorekkaampaa toimintaa jollaiseen hän oli Helsingissä törmännyt.

Voisiko?

Idealle tuulta siipien alle

Kysymys jäi elämään sen verran, että yhdessä seurakuntatilaisuudessa osallistujat saivat Hannulta kuullakseen asian tiimoilta pienen esittelyn ja kysymyksen, haluaisiko joku jollain tavalla olla seura-

kuntalaisen roolissa järjestämässä jotain tilaisuuksia.

Lista kiersi pöydät, ja nimiä yhteystietoihin tuli heti neljä tai viisi.

– Ajattelin, että mitä! Onko tämä mahdollista?

– Osaa ihmisistä olin oppinut jotenkin tuntemaankin. Kutsuin ryhmän koolle, ja se tiimi toimii edelleenkin.

Mistä ”Majataloilta” tuli?

– En pysty millään muistamaan, miten nimi valittiin. Tiesin kuitenkin, että Simojoen Pekalla oli Majataloiltoja Kangasalla, ja soitto hänelle varmisti, ettei hänellä ollut mitään iltojen aloittamista vastaan, kunhan perusidea toteutuisi.

– Näin saatiin vähän niin kuin lupa.

Alusta asti oli selvää, että illat järjestetään seurakuntatalolle. Sinne on ihmisten jotenkin helpompi tulla kuin kirkkoon.

Tuolit järjestetään puolikaariin, ja ihmiset istuvat lähekkäin.

– Suomalaiset uskaltavat istua lähekkäinkin. Sekin on nähty!

Resepti on ollut koko ajan samanlainen. Illoissa panostetaan ystävälliseen ilma-
piiriin, henkilökohtaiseen tervetulo-
tukseen, mietittyihin aiheisiin, vaihtuviin
puhujiin ja musisoijiin – sekä Viisikielisen
lauluihin, virsivarttiin, teehen ja itse lei-
vottuun tuoreeseen kaurarieskaan.

No, olikä siellä? – En ollu, olikä?

– Liikkeelle lähdettiin vähän kokeilumie-
lessä. Illat toimivat seurakuntalaisvetoi-
sesti. Olin siellä ainoa työntekijä, ja mi-
nusta tuli iltojen epävirallinen isäntä tai
kasvo, Hannu kertoo.

– Meitä oli ensin pieni joukko, ehkä
kymmenestä kahteenkymmeneen ihmistä.

– Aluksi oltiin aika varauksellisia, ym-
männän sen hyvin! Että mikä tämä maja-
talo nyt on? Ja nyt siellä on se kanttori!

– Oli totuttu hyvin perinteiseen menoon.

Mutta pikkuhiljaa väki lisääntyi. Positiiviset
kokemukset valtasivat alaa:

– Joo, mä olin siellä, se oli ihan kiva.

Virasta vapauteen

Samoihin aikoihin, kun Kosken ja Mart-
tilan liitos Martinkoskeksi lähestyi, alkoi
Hannu miettiä, että 40 vuotta työelämää
tuntui aika hyvältä määrältä. Hänen vir-
katyönsä kanttorina oli alkanut suoraan
Sibelius-Akatemiasta. Sen jälkeen olivat
tulleet vuodet kirkkomusiikkilinnan johta-

jana Turun konservatoriossa, ja sitten jäl-
leen kanttorin virassa. Opettamista on ol-
lut rinnalla koko ajan.

– Olisiko tämä tässä?

Sitä, mitä eläkkeellä tekisi, ei tarvitsisi
miettiä:

– Musiikki oli luonnollinen jatkumo, ja
nyt siihen on voinut keskittyä tosi hy-
vin, sanoo nykyinen eläkeläinen, joka te-
kee välillä kanttorin keikkoja, harjoittelee
konserttiohjelmistoa ja jatkaa lauluyhtye
Valon kanssa toimimista ja opettamista.

Majataloiltojen vapaaehtoiseksi

Niinä kahdeksana vuotena, jolloin Hannu
Ilola oli Koskella kanttorin virassa, tulivat
paikka ja yhteisö tärkeiksi ja rakkaiksi. Jo-
ten kun vapaaehtoistyö jonkin eläkevuo-
den jälkeen alkoi houkuttaa, oli Majataloil-
toihin luontevaa tarjoutua.

– Erittäin mielellään otettiin siellä vastaan.
Uskaltavatko uudetkin ihmiset tulla mu-
kaan?

– Voi, sitä mä toivoisin!

– Monta kertaa on tilaisuuksissakin mai-
nostettu, että näitä on kiva järjestää. Että
jos vaikka yhdenkin kerran haluaisit tulla,
toisit kukat tai muuta tämmöistä, niin ter-
vetuloa!

– Vapaaehtoistyö on seurakunnille val-
tava resurssi, Hannu Ilola tähdentää.

Ja se hän tuli tässä jutussakin todiste-
tuksi.

**SYYSKAUDEN
MAJATALOILLAT**

**Kosken seurakuntatalossa
to 19.9., 17.10. ja 21.11. klo 18.**